

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἀθήναις, πρ. 10, ἐν ταῖς Ἀπαρχαῖς, πρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ, πρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

1 Μαρτίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως; ὑπὸ***]

Συνέχ. καὶ τέλος: εἰς σελ. 113.

Ο ΒΟΣΠΟΡΟΣ

Μόλις ἐπιβάντες εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, βλέπομεν ὡς τινα πέπλον τεφρώδη ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐπὶ τοῦ πέπλου τούτου διαγραφόμενα τὰ ὄρη τῆς Μοραβίας καὶ Οὐγγαρίας, καὶ τὰς Ἄλπεις τῆς Κάτω Αὐστρίας. Ἡ ταχέως αὕτη μεταβολὴ τῆς σκηνογραφίας συμβαίνει πάντοτε ὡςάκις ἐπιβαίνει τις εἰς πλοῖον, ἐφ' οὗ ἀπαντῶνται τὰ πρόσωπα καὶ ἀκούονται ἤδη οἱ τόνοι τοῦ τόπου, διὰ τὸν ὅποιον ἀναχωρεῖ. Ἐμῶν καθειργμένοι ἐντὸς κύκλου μορφῶν γερμανικῶν, αἵτινες μᾶς κάμνουν νὰ αἰσθανώμεθα πρὸ τῆς ὥρας τὸ ψύχος καὶ τὴν πληξίν τῆς ἄρκτου. Οἱ ἡμέτεροι φίλοι μᾶς ἀφῆκαν· δὲν βλέπομεν πλέον εἰ μὴ τρία λευκὰ μανθῆλια κυματιζόμενα ἐπὶ μακρουτοῦ καϊκίου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ λέμβων ἀπερχομένων καὶ ἐρχομένων κατέναντι τοῦ τελωνείου. Εὐρισκίμεθα εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβέστατα μέρος, ὅπου ἠγκυροβόλησε τὸ Σικελικὸν ἀτμόπλοιο τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μας. Εἶνε ὡραία φθινοπωρινὴ ἑσπέρα λαμπρὰ καὶ γλυκρά. Οὐδέποτε ἡ Κωνσταντινούπολις μᾶς ἐφάνη τόσον φιλομειδῆς καὶ τόσον μεγάλη. Ἄς προσπαθήσωμεν διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν τὰ ἀπέραντα διαγράμματα καὶ τὰ ἀόριστα χρώματα τῆς μαγικῆς πόλεως, καὶ ἄς ρίψωμεν τὸ βλέμμα διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ βάθος τοῦ θαυμασίου ἐκείνου Κερατίου κόλπου, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου θὰ μᾶς ἀποκρυφῆ διὰ πάντας. Τὰ λευκὰ μανθῆλια ἠφρανίσθησαν. Τὸ ἀτμόπλοιο κινεῖται. Τὰ πάντα φαίνονται μετατοπιζόμενα. Τὸ Σκούταρι προχωρεῖ, ἡ Σταμποῦλ ὀπισθοχωρεῖ, ὁ Γαλατῆς στρέφεται πρὸς ἑαυτὸν, ὡς διὰ νὰ μᾶς ἴδῃ ἀναχωροῦντας. Ὑγίαινε, Κεράτιε κόλπε! Ἐν σείσμα τοῦ ἀτμοπλοίου μᾶς ἀρπάζει τὸ προάστειον Κασίμ-πασᾶ, ἐν ἄλλο σείσμα μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ Ἐγιοῦπ, ἐν ἄλλο τὸν ἕκτον λόφον τῆς Σταμποῦλ· ἀφανίζεται ὁ πέμπτος, ἀποκρύπτεται ὁ τέταρτος, ἐκλείπει ὁ τρίτος, χάνεται ὁ δεύτερος· δὲν ἀπομένει πλέον εἰ μὴ ὁ λόφος τοῦ Σεραγίου, ὅστις, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ ἐπὶ τινα χρόνον. Πλέομεν ἤδη ἐν τῷ

μέσῳ τοῦ Βοσπόρου ταχέως. Παρέρχεται ἡ συνοικία τοῦ Τὸπ-χανῆ, παρέρχεται ἡ συνοικία τοῦ Φουντουκλή· φεύγουν αἱ λευκαὶ καὶ κατάγλυφοι ὄψεις τῶν ἀνακτόρων τοῦ Δολμά-μπαγτσέ· τὸ δὲ Σκούταρι ἐκτείνει διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς ἀμφιθεατρικούς του κόλπους, τοὺς σιεπασμένους μὲ κήπους καὶ ἐπαύλεις. Ὑγίαινε Κωνσταντινούπολις! προσφιλὴς καὶ ἀπέραντε πόλις, ὄνειρον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, στεναγμὸς τῆς νεότητός μου, ἀνάμνησις ἀνεπίληστος τῆς ζωῆς μου! Ὑγίαινε, ὡραία καὶ ἀθάνατε βασίλισσα τῆς Ἀνατολῆς! Εἶθε ὁ χρόνος νὰ μεταβάλλῃ τὰς τύχας σου, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὰ κάλλη σου, καὶ εἶθε τὰ τέκνα σου νὰ σὲ ἴδωσι μίαν ἡμέραν μὲ τὴν αὐτὴν μέθην τοῦ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν σὲ εἶδα καὶ σὲ ἀφίνω.

Ἡ θλίψις τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ δὲν διήρτισεν ἐν τούτοις εἰ μὴ ὀλίγα μόνον λεπτὰ, διότι ἄλλη Κωνσταντινούπολις, μεγαλιτέρα, ὡραιότερα καὶ φαιδροτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἄφισα εἰς τὸν Κερατίου κόλπον, ἐξτείνεται ἐνώπιόν μου ἐπὶ εικοσιπέντῃ χιλιόμετρα, ἐπὶ τῶν δύο ὡραιότερων παραλίων τῆς γῆς.

Τὸ πρῶτον χωρίον, ὅπερ παρουσιάζεται ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου εἶνε τὸ Μπεσίκ-τασι, μέγα τουρκικὸν χωρίον, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν μέγα προάστειον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ ἐκτείνεται εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, περίξ μικροῦ λιμένος. Ὅπισθεν αὐτοῦ ἀνοίγεται ὡραία κοιλάς, ὅπου τὸ ἄλσος τῶν δαφνῶν Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, ἀνερχομένη πρὸς τὸ Σταυροδρόμιον· μεταξὺ τῶν οἰκιῶν ὑφούται σύμπλεγμα πλατάνων, αἵτινες ἐπισκιάζουσι τὸν τάφον τοῦ περιφήμου πειρατοῦ Βαρβαρόσσα· μέγα καφενεῖον, πλήρες ἀνθρώπων, προσέχει τῶν ὑδάτων, ἐπιστηριζόμενον ἐπὶ δάσους πασσάλων· ὁ λιμὴν εἶνε πλήρης λέμβων καὶ καϊκίων, τὸ παραλίον πολυάνθρωπον, ὁ λόφος κατάφυτος, καὶ ἡ κοιλάς πλήρης οἰκιῶν καὶ κήπων. Ἀλλὰ δὲν εἶνε πλέον ἡ θέα τῶν προαστείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἡ ὅλως ἰδίᾳ καὶ ἀνεπίληστος χάρις καὶ φαιδρότης τῶν χωρίων τοῦ Βοσπόρου. Τὰ σχήματα εἶνε μικρότερα. Εἶνε ὡς τις φολεὰ οἰκίσκων χαριέντων, οἵτινες φαίνονται ὡς κρεμάμενοι μεταξὺ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, πολίχνη δι' ἐρωτολήπτους καὶ ποιητὰς, προωρισμένη νὰ διαρκῆσῃ ὅσον καὶ ἐν πάθος ἢ εἰς οἶστρος, ἐμπηχθεῖσα

ἐκεῖ ἐκ μιᾶς ἰδιοτροπίας, ὥραϊαν τινὰ θερινὴν νύκτα. Μόλις προσηλώσαμεν ἐπ' αὐτὴν τὸ βλέμμα, καὶ ἤδη εὐρίσκειται μακρὰν ἡμῶν, καὶ ἀντιπαρέχονται ἐνώπιον ἡμῶν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Τσερχγάν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν σειρά ἀνεκτόρων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἀπλῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν, κεκοσμημένων μὲ μακρὰς σειρὰς κίονων, καὶ κατεστημένων δι' ἠλιακῶν περιτραγμένων μὲ δρύφακτα, ἐφ' ὧν εἶνε παρατεταγμένη σειρά ἐπάλλεων ζωντανῶν, αἱ σχηματίζουσιν ἀναρίθμητα λευκὰ πτηνὰ τοῦ Βοσπόρου, ὧν τὴν θέαν καθιστᾷ ζωνοπέραν ἡ εὐρωστὸς βλάστησις τῶν λόφων τῆς παραλίας. Ἄλλ' ἐνταῦθα ἄρχεται ἡ προσφιλέης βάσανος νὰ βλέπη τις φευγούσας χιλίας καλλονάς, ἐν ᾗ μάλιστα ἀρχίζει νὰ θαυμάζῃ μίαν. Ἐν ᾗ θεώμεθα τὸ Μπεσίκ-τασι καὶ τὸ Τσερχγάν, ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους φεύγει ἡ ἀσιατικὴ παραλία, κεκαλυμμένη ἀπὸ χωρία πολυθέλητρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελε ν' ἀγοράσῃ τις καὶ συμπαραλάβῃ μετ' ἑαυτοῦ ὡς τινα κειμήλια. Φεύγει τὸ Κουζκουντζιούκ, φέρων ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἰριδος, μετὰ τοῦ μικροῦ του λιμένος, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν προσῆλθεν ἡ δάμαλις Ἰνώ, ἀφ' οὗ διέπλευσε τὸν Βόσπορον, ὅπως ἀπελευθερωθῆ ἀπὸ τῶν οἰστῶν τῆς Ἡρας· παρέρχεται ὁ Σταυρὸς, μετὰ τοῦ ὥραϊου μὲ δύο μινωίδες τζαμίου του, ἀφκνίζονται τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα Μπεσίλέρμπεϊ, μὲ τὰς κωνικὰς καὶ πυραμιδοειδεῖς τῶν στέγας, καὶ μὲ τοὺς κιτρίνους καὶ στακτερούς τῶν τοίχους, παριστῶντα τὴν μυστηριώδη καὶ παράδοξον θέαν μοναστηρίου πριγκιπισσῶν· καὶ ἔπειτα τὸ χωρίον Μπεϊλέρμπεϊ, κατοπτριζόμενον εἰς τὰ ὕδατα, οὗ ὀπισθεν ὑψοῦται τὸ ὄρος Βουλγούρλου, καὶ ὅλα ταῦτα τὰ χωρία, τὰ συνειλεγμένα ἢ διασκορπισμένα εἰς τοὺς πρόποδας μικρῶν καταπρασίων λόφων, καὶ βεθυθισμένα ἐντὸς πλουσίας βλαστήσεως, ἧτις φαίνεται τείνουσα νὰ τὰ κατακαλύψῃ, εἶνε συνδεδεμένα πρὸς ἀλλήλα διὰ στεφανῶν ἐξ ἐπαύλεων καὶ οἰκίσκων καὶ διὰ μακρῶν σειρῶν δένδρων, αἵτινες κατατείνονται ἢ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, ἢ ἀτάκτως ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων πρὸς τὴν θάλασσαν, διὰ μέσου ἀπειραρίθμων κήπων καὶ περιβολίων καὶ λιβαδιῶν, διατεταγμένων ὅπως ὁ ἀβιάξ τοῦ ζατρίκου καὶ κλιμακῶν, καὶ χρωματισμένων μὲ ἀπειραρίθμους ἀποχρώσεις πρασίνας.

Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀποκρίσωμεν νὰ βλέπωμεν τὰ πάντα ἐπιτροχάδην, στρέφοντες ἀδιαλείπτως τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς ἀριστερὰ, κανονικῶς, ὡς τὰ αὐτόματα. Ὑπερβάντες ὀλίγον τὸ Τσερχγάν, βλέπωμεν πρὸς ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τὸ μέγα χωρίον Ὀρτά-κιοῦ, οὗ ὑπεράνωθεν ἀναδεικνύει τὸν στίλβοντα θόλον τοῦ τζαμίου τῆς Σουλτάννα-Βαλιδῆς, μητρὸς τοῦ Ἀβδούλ-Ἀζίζ, καὶ προσκβάλλει τὰς χαρίσσας τοῦ στέγας τὸ παλάτιον τοῦ Ριζά-πασᾶ, εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, οὗ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψοῦν-

ται ἐν μέσῳ πυκνῆς βλαστήσεως οἱ λευκοὶ καὶ ἐλαφροὶ τοῖχοι τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κισκίου τοῦ Ἀστέρου. Τὸ Ὀρτά-κιοῦ κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν ἀρμενίων, φράγκων καὶ ἐλλήνων τραπεζιτῶν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσέπλεον ἐκεῖ τὸ ἀτμόπλοιον Κωνσταντινουπόλεως. Πλήθος μέγα ἀνθρώπων ἀπέβαινον, καὶ ἄλλο πλήθος ἴστατο ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ἀναμένον ὅπως ἐπιβῆ. Ἦσαν τούρκισσαι, εὐρωπαϊαὶ κυριαί, ἀξιοματικοί, μοναχοί, εὐνοῦχοι, καλλωπισταί, φέσια, σαρίκια, πιλίδια, φίλοι, καλυμαύχια, φύρδην μίγδην· θέαμα, ὅπερ φαίνεται καὶ εἰς τοὺς εἰκοσιν ἀποβατηρίους σταθμούς τοῦ Βοσπόρου, καὶ μάλιστα τὸ ἐσπέρας. Ἀπέναντι τοῦ Ὀρτά-κιοῦ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας λάμπει μυριοχρώματον ἐν μέσῳ στεφάνου ἐπαύλεων τὸ χωρίον Τσερχκέλ, ἧτοι τῆς ἀγκύρας, ὀνομασθὲν οὕτως ἐξ ἀρχαίας τινὸς σιδηρᾶς ἀγκύρας, ἣν εὗρεν ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης Μωάμεθ ὁ Β' ὑπεράνω δὲ τῶν ὧμων τοῦ χωρίου τούτου ἴσταται τὸ θλιβερᾶς μνήμης κισκίον, ὀπότεθεν Μουράδ ὁ Δ', ὑπὸ θηριώδους πάθους ἐλαυνόμενος, διέταττε καὶ ἐφόνεον ὅλους, ὅσοι διερχόμενοι φαιδροὶ τοὺς ἀγροὺς ἐψάλλον. Στρεφόμενοι δ' ἐκ νέου πρὸς τὴν Εὐρώπην, εὐριτόκομεθα ἀπέναντι τῆς ὥραϊας κόμης καὶ τοῦ χαριέντος λιμένος Κουρού-τσεσμέ, τοῦ παλαιοῦ Ἀνάπλου, ὅπου ἀποβάστα ἡ Μήδεια μετὰ τοῦ Ἰάσονος ἐφύττυσε τὴν περίφημον δάφνην· καὶ στρεφόμενοι πάλιν πρὸς τὴν Ἀσίαν, βλέπομεν τὰ δύο χαριέντα χωρία Κουλελί καὶ Βανί-κιοῦ, διεσπαρμένα κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν μεγάλου στρατώνος, ὁμοίου πρὸς παλάτιον βασιλικὸν κατοπτριζόμενον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὀπισθεν τῶν δύο χωρίων ὑψοῦται λόφος καταστεφόμενος ὑπὸ μεγάλου κήπου, οὗ ἐν μέσῳ λευκάζει, σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν δενδροσκεπὲς, τὸ κισκίον, ὅπου ὁ μέγας Σουλεϊμάν ἐζήτησε τρία ἔτη κεκοσμημένον ἐντὸς μικροῦ πύργου, ὅπως διαφύγῃ τὰς ἀναζητήσεις τῶν κατασκοπῶν καὶ τῶν δημοίων τοῦ πατρὸς του Σελίμ. Ἐν ᾗ δ' ἡμεῖς ἀναζητοῦμεν τὸν πύργον μετὰ τῶν δένδρων, τὸ ἀτμόπλοιον παρακάμπτει τὸ Ἀρναούτ-κιοῦ, ἧτοι χωρίον τῶν Ἀλβανῶν, κατοικούμενον νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων, ἐκτεινόμενον ἐν εἴδει ἡμισελήνου, ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας, περίξ μικροῦ κόλπου, πλήρους ἰστιοφόρων πλοίων. Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ ἴδῃ τις ὅλα; τὸ ἐν χωρίον μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ ἄλλο, ἐν ὥραϊον τζαμίον μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ μᾶς ἀποστρεφὲν τὴν θέαν μᾶς χαριστάτης τοποθεσίας, καὶ ἐν ᾗ βλέπομεν τὰ χωρία καὶ τοὺς λιμένας, παρέρχονται τὰ παλάτια τῶν βεζιρῶν, τῶν πασάδων, τῶν σουλτανῶν, τῶν μεγάλων εὐνοῦχων, τῶν μεγιστάνων, οἰκίαι κομφαί, κυαναὶ καὶ πορφυραὶ, αἵτινες φαίνονται ὡς πλέουσαι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, κισσοσκεπτεῖς, καὶ φέρουσαι ἠλικκούς ἀνθοστερεῖς, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἀποκεκοσμημέναι εἰς ἄλση κυπαρίσσω, δαρῶν καὶ

χρυσομυλεῶν· οἰκοδομαὶ φέρονται προμετωπίδια κορινθιακὰ καὶ κεκοσμημένα μὲ κίονας ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· μικραὶ ἐλθετικαὶ ἐπαύλεις, οἰκίσκοι ἰαπωνικοὶ, μικρὰ μαυροῦσια ἀνάκτορα, κισκία τουρκικὰ, τριώροφα, προσέχοντα τὸ ἐν ὑπεράνω τοῦ ἄλλου, καὶ ἐπικραμῶντα εἰς τὰ κυανὰ νάματα τοῦ Βοσπόρου τοὺς δικτυωτοὺς ἐξώστας τῶν χαρσιμίων τῶν, καὶ προσκβάλλοντα τὰς μικρὰς τῶν κλιμακῶν ἀποβάθρας, καὶ τὰ κηπάριχά τῶν τὰ θεωρούμενα ὑπὸ τοῦ βεῦματος· πάντα ταῦτα, οἰκοδομήματα μικρὰ, ἐλαφρὰ καὶ παροδικὰ, παριστῶντα ἀκοιθῶς τὴν τύχην τῶν κατοίκων τῶν· τὸν θρίαμβον μιᾶς νεάνιδος, τὴν καλὴν ἐκβασιὴν βραδουργίας τινὸς, ὑψηλὸν τι ὑποῦργημα, ὅπερ θ' ἀφαιρεθῆ αὐρὸν, δόξαν, ἧτις θ' ἀπολήξῃ εἰς ἐξορίαν, πλοῦτον ἐξαφανιζόμενον, μεγάλεον καταπίπτον. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν μέρος τῶν δύο παραλίων, ὅπερ νὰ μὴ εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ οἰκιῶν. Εἶνε εἰδός τι Μεγάλῃς διώρυγος (Canal Grande) ἀπειρομεγέθους ἀγροτικῆς Βενετίας. Αἱ ἐπαύλεις, τὰ κισκία καὶ τὰ παλάτια ὑψοῦνται τὸ ἐν ὀπισθεν τοῦ ἄλλου, διατεταγμένα τοιουτοτρόπως, ὥστε ἐκάστου ἡ ὄψις εἶνε ὄρατὴ ὅλη, καὶ αἱ ὀπισθεν φαίνονται ὡς νὰ κείνται ἐπὶ τῆς στέγης τῶν ἐμπροσθίων, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τούτων καὶ ἐκείνων, καὶ ἐπέκεινα τῶν ἀπωτάτων, τὰ πάντα εἶνε πράσινα, ἀπανταχοῦ ὑψοῦνται κορυφαὶ καὶ κόμαι δρυῶν, πλατάνων, σφενδάμων, αἰγείρων, πευκῶν, συκεῶν, ὧν ἐν τῷ μετὰ τὸ λευκάζουσι κρηναὶ καὶ στίλβουσι θολίσκοι τουρμπέδων καὶ τζαμίων ἐρημικῶν.

Στρεφόμενοι πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, βλέπομεν ἀκόμη συγκεχυμένους τὸν λόφον τοῦ Σεργίου, καὶ τὸν ἀπειρομεγέθη θόλον τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅστις μελανίζει ἐπὶ τοῦ αἵθριου καὶ χρυσοῦ οὐρανοῦ. Ἐν τούτοις ἀφανίζεται τὸ Ἀρναούτ-κιοῦ, τὸ Βανί, Κουλελί, Τσερχκέλ καὶ Ὀρτά-κιοῦ, καὶ τὰ πάντα περίξ εἶνε μεταβεβλημένα. Νομίζομεν ὅτι εὐρισκόμεθα ἐντὸς μεγάλης λίμνης. Μικρὸς κόλπος ἀνοίγεται ἀριστερόθεν ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὄχθης, καὶ εἰς ἄλλος μικρὸς δεξιόθεν ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς. Ἐπὶ τῆς πρὸς ἀριστερὰ παραλίας ἐκτείνεται ἐν ἡμικυκλίῳ ἡ ὥραϊα ἐλληνικὴ πολίχνη Μπεμπέκ, σκιαζομένη ὑπὸ δένδρων ὑψηλοτάτων, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦται ὥραϊον παλαιὸν τζαμίον καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν κισκίον Χουμαγιούν-Χαμπάδ, ὅπου ἄλλοτε οἱ Σουλτάνοι ἐδέχοντο εἰς μυστικὰς συνεντεύξεις τοὺς εὐρωπαίους προσβεβητάς. Μέρος τῆς πόλεως κρύπτεται εἰς τὴν πυκνὴν βλάστησιν μικρᾶς κοιλάδος, τὸ δ' ἐπίλοιπον μέρος εἶνε διεσκορπισμένον εἰς τὰς κλιτύας λόφου, σκεπασμένον μὲ δρύες, οὕτινος ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑπάρχει ἄσος περιώνυμον διὰ τὴν ἰσχυρὰν του ἠγῶ, ἧτις εἰς τὸν κρότον τῶν ποδῶν ἐνὸς ἵππου ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν ποδοβολητὸν ἴλος ὅλης. Ἡ τοποθεσία αὕτη εἶνε χαριστάτη καὶ φαιδρὰ, ἰκανὴ νὰ ἐξέλθῃ μέχρις ἰδιοτροπίας τὴν ἐπι-

θυμίαν βασιλείσσης, ἀλλὰ τὴν λησμονεῖ τις, ἅμα στραφεῖς πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος. Ἐνταῦθα ἡ ἀσιατικὴ παραλία προσφέρει τὴν θέαν παραδείσου γηένου. Ἐπὶ εὐρέος ἀκρωτηρίου ἐκτείνεται ἐν εἴδει προετεινομένου τόξου τὸ χωρίον Κανδιλλί, ποικιλόχρωμον ὡς χωρίον ἑλλανδικόν, μὲ λευκότητα τζαμίον, καὶ πυκνὴν συνοδίαν μικρῶν ἐπαύλεων· ὀπισθεν δὲ τούτου ὑψοῦται ὁ εὐανθῆς λόφος Ἰτζιαδιέ, ἔχων ἐπὶ τῆς κορυφῆς πύργον μὲ ἐπάλλεις, ὅστις χρησιμεύει ὡς σκοπιὰ τῶν πυρκαϊῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς παραλίας. Δεξιᾷ τοῦ Κανδιλλί προσέχουσι πρὸς τὸν κόλπον κατὰ βραχεῖαν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν δύο κοιλάδες· ἡ τοῦ μεγάλου καὶ ἡ τοῦ μικροῦ οὐραίου βύακος, ὧν μετὰ τὸ ἐκτείνεται ὁ πολυθέλητρος λιμὸν τῶν Γλυκῶν νερῶν τῆς Ἀσίας, σκεπασμένους ἀπὸ συκομορέας, ἀπὸ δρύος καὶ πλατάνους, ἐν ᾗ διακρίνεται τὸ πλουσιώτατον κισκίον τῆς μητρὸς τοῦ Ἀβδούλ-Μετζίδ, σχεδισθὲν καὶ κοσμηθὲν μὲ γλυφὰς κατὰ τὸν ὄψιν τοῦ Δαυμά-μπαγτσέ, καὶ περικυλωμένον ἀπὸ μεγάλους κήπους καταπορφυρούς ἐκ τῶν ῥόδων. Ἐπέκεινα δὲ τοῦ «μεγάλου οὐραίου βύακος» φαίνονται ἀκόμη τὰ μύρια χρώματα τοῦ χωρίου Ἀναδολού-Χισσάρ, ἐκτεινομένου εἰς τὰ πρηνῆ ὑψώματα, ἐφ' οὗ ὄρθοῦνται οἱ ῥαδινοὶ πύργοι τοῦ φρουρίου τοῦ Βαγιαζήτ-Παδερῖμ, ὅπερ κείται ἀπέναντι τοῦ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν φρουρίου Μωάμεθ τοῦ Β'. Ὁλον τοῦτο τὸ ὥραϊον μέρος τοῦ Βοσπόρου ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πλήρως ζῶης. Ἐν τῷ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν κολπίσκῳ ἐσταλεύοντο ἑκατοντάδες λέμβων· διέπλεον πλοῖα ἰστιοφόρα καὶ ἀτμοκίνητα, κατευθυνόμενα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μπεμπέκ· οἱ Τούρκοι ἀλιεῖς ἐκρίπτον τὰ δίκτυα ἀπὸ κύβτους ἐνεργούς κρατουμένους ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὑπὸ δοκῶν διεστυρωμένων· ἀτμόπλοιον τι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐκρίπτεν εἰς τὴν ἀποβάθραν τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας πλήθος κυριῶν ἐλλήνων, Λαζαριστῶν, μαθητῶν τῆς ἀμερικανικῆς σχολῆς τῶν διαμαρτυρομένων, καὶ μικρὰς οἰκογενεῖας φερούσας τὰ δέματα καὶ τὰ ἱμάτια τῶν· ἐπὶ δὲ τῆς ἀντίπεραν παραλίας ἐφαίνοντο διὰ τῶν τηλεσκοπικῶν διοπτρῶν οὐλοὶ μουσουλμανίδων, αἵτινες διέβηνον ὑπὸ τὰ δένδρα τῶν Γλυκῶν νερῶν, ἢ ἴσαντο ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ «οὐραίου βύακος», ἐν ᾗ πλήθος καϊκιῶν καὶ λέμβων μὲ σκηνώματα τεταμένα ὑπεράνω αὐτῶν, μεστῶν Τούρκων καὶ Τουρκισσῶν, ἤρχοντο καὶ ἀπήρχοντο κατὰ μῆκος τῆς παραλίας. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπεν ἐορτήν. Ὑπῆρχέ τι τὸ τόσον ἀρκαδίον καὶ βουκολικὸν καὶ ἐρωτικὸν εἰς τὰς σκηνὰς ταύτας, ὥστε ἤρχετο ὄραξις εἰς τὸν ἀνθρωπον νὰ ῥιφθῆ ἔξω ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ ἐξέλθῃ κολυμβῶν εἰς ἐν τῶν παραλίων τοίτων, νὰ κερρωθῆ ἐκεῖ, καὶ νὰ εἴπῃ:—“Ο, τι βρέξῃ, ἀς καταιβάσῃ! δὲν θὰ σαλεύσω πλέον ἀπὸ ἐδῶ· θέλω νὰ ζήσω καὶ

ν' ἀποθάνω ἐδῶ, ἐν μέσῳ τῆς μουσουλμανικῆς ταύτης μακαριότητος.

Ἀλλὰ διὰ μιᾶς τὸ θέαμα μεταβάλλεται, καὶ ὄλαι αὐταὶ αἱ φαντασιοπληξίαι ἀφίπτανται. Ὁ Βόσπορος ἐκτείνεται εὐθὺς ἐνώπιον ἡμῶν καὶ παρὶστῆ ἀδριστερόν τινα εἰκόνα τοῦ Ῥήνου, ἀλλὰ Ῥήνου κομψοτέρου, καὶ φέροντος πάντοτε τὰ ζωηρὰ καὶ πομπώδη χρώματα τῆς Ἀνατολῆς. Ἀριστερῶς νεκροταφεῖον, σκεπασμένον ἀπὸ δάσος κυπαρίσσιων καὶ πευκῶν, διακόπτει τὴν μέχρι τοῦδε ἀδιάστατον σειρὰν τῶν οἰκιῶν, καὶ αἴφνης μετὰ ταῦτα, εἰς τὰς κλιτύας τοῦ μικροῦ βραχώδους Ἐρμαίου, ὑψοῦνται οἱ τρεῖς μεγάλοι πύργοι τοῦ Ῥούμελι-Χισσάρ, ἧτοι τοῦ εὐρωπαϊκοῦ φρουρίου, περικυκλωμένοι ἀπὸ λείψανα ἐπάλξεων καὶ μικροτέρων πύργων, ἅτινα κατέρχονται ἐν εἶδει γραφικωτάτης κλίμακος ἐρειπίων μέχρι τοῦ κρασπέδου τῆς παραλίας. Εἶνε τὸ περιήρημον φρούριον, ὅπερ ἤγειρε Μωάμεθ ὁ Β' ἐν ἔτος πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, με ὄλας τὰς θερμὰς παραστάσεις τοῦ Κωνσταντίνου, οὐτινος οἱ ἀπεσταλμένοι, ὡς εἶνε πασίγνωστον, ἀπεπέμφθησαν, ἀπειληθέντες τὰ ἔσχατα. Ἐνταῦθα τὸ βεῖθρον τοῦ πορθμοῦ εἶνε ὀρητικώτατον (ὅθεν καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων καλεῖται Μέγα βεῦμα τὸ μέρος τοῦτο, ὑπὸ δὲ τῶν Τούρκων Ῥεῦμα τοῦ Σατανᾶ), καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶνε τὸ στενότατον τοῦ Βοσπόρου, διότι τὸ ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης παραλίας διάστημα μόλις ὑπερβαίνει τὰ πεντακόσια μέτρα. Ἐνταῦθα ἔζησε Μανδρακλῆς ὁ Σάμιος τὴν ἐκ λέμβων γέφυραν, δι' ἧς διέβησαν ὁ εἰς ἑπτακοσίων χιλιάδων στρατὸς τοῦ Δαρείου, καὶ ἐντεῦθεν πιστεύεται ὅτε διέβησαν οἱ μύριοι κατὰ τὴν εἰς Ἀσίαν ἐπιστροφήν των. Ἀλλ' οὐδὲν πλέον σώζεται λείψανον οὔτε τῶν δύο κίωνων τοῦ Μανδρακλέους, οὔτε τοῦ θρόνου ὅστις ἐνεγλύφθη ἐντὸς τοῦ βράχου τοῦ ὄρους Ἐρμαίου, ἐφ' οὗ καθήμενος ὁ Πέρσης βασιλεὺς παρέστη εἰς τὴν διάβασιν τῶν στρατιῶν του. Μικρὸν τουρκικὸν χωρίδιον μειδιᾶ κρυφίως, ἐμφωλευθὸν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου, καὶ ἡ ἀσιατικὴ παραλία φεύγει πλέον πρασίνη ἀεὶποτε καὶ πλέον φαιδρά. Ἐξακολουθεῖ πάντοτε ἀλληλοδιὰδοχος ἡ σειρὰ τῶν οἰκίσκων τῶν κωπηλατῶν καὶ κηπουρῶν, τῶν μικρῶν ἐρημικῶν ὄρων, σκεπασμένων σχεδὸν ἀπὸ τοὺς γιγαντιαίους κλάδους τῶν δένδρων τῆς παραλίας, ὧν κάτωθεν ἀντιπαρέρχονται βραδέως αἱ σκοπιαὶ τῶν ἀλιέων ἀνθοσκεπῶν λιμνῶνων, οἷτινες κλίνουσιν ἡρέμα πρὸς τὴν θάλασσαν μέχρις αὐτοῦ τοῦ κρασπέδου τῆς παραλίας, μικρῶν βράχων, ὅποιοι οἱ ἐν κήποις, τυλιγμένων ἐντὸς κισσοῦ, καὶ κοιμητηρίων λευκαζόντων ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀποτόμων βράχων. Αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀσιατικῆς παραλίας τὸ ὠραῖον χωρίον Κανλιτζιέ, βροδόχρον ὄλον, κείμενον ἐπὶ δύο βραχῶδων ἀκρωτηρίων, καθ' ὧν θεαύονται μετὰ βόχθου τὰ κύματα, καὶ στολι-

σμένον με ὠραῖον τζαμίον, ὅπερ ἐκτοξεύει τοὺς δύο λευκοὺς του μιναρέδες ἐκ τοῦ μέσου ὄγκου κυπαρίσσιων καὶ πευκῶν κατασλίων. Καὶ ἐνταῦθα ἀρχίζουν ν' ἀνυψώνονται ἀλλεπαλλήλως, δίκην τερψιθεῶν, οἱ κῆποι, νὰ πληθύνονται αἱ ἐπαύλεις, ὧν μετὰξὺ διαλάμπει τὸ μαγικὸν παλάτιον τοῦ περιώνυμου ἐκείνου Φουὰδ-πασᾶ, διπλωματικοῦ καὶ ποιητοῦ, κενδοδόξου, φιληδόνου καὶ κομψοῦ, ὅστις ἐπεκλήθη Ὁθωμανὸς Λαμαρτίνος. Ὁλίγον ἐπέκεινα ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας φαίνεται τὸ τερπνότερον χωρίον Μπαλ-τά-λιμάν, κείμενον εἰς τὸ στόμιον μικρᾶς κοιλάδος, δι' ἧς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν μικρὸς ποταμὸς, τῆδε κακεῖσε δὲ τοῦ ὑπερθεῖν λόφου ὑπάρχουσιν ἐπαύλεις, ἐν αἷς διακρίνεται τὸ ἀρχαῖον παλάτιον τοῦ Ῥεσιδ-πασᾶ· ἔπειτα δ' ἔρχεται ὁ μικρὸς ὄρμος Ἐμίρ-Γκιάν-Ὀγλου-μπαγτζές, καταπράσινος ἐκ τῶν κυπαρίσσιων, ἐν αἷς λάμπει ὡς χιῶν καταλευκον μονῆρες τζαμίον, περιβεβημένον ὑπὸ τῶν ὑδάτων, καὶ φέρον ἐπὶ τῆς κορυφῆς μεγάλην σφαῖραν με χρυσᾶς ἀκτίνας. Ἐν τούτοις τὸ ἀτμόπλοιον πλησιάζει πότε πρὸς τὸ ἐν καὶ πότε πρὸς τὸ ἄλλο παράλιον, καὶ τότε ἀνακρίνονται μυρία ὅσαι λεπτομέρειαι τῆς μεγάλης τοποθεσίας· ἐδῶ τὸ προπύλαιον τοῦ *σελαμλικίου* πλουσίου τουρκικοῦ οἴκου, ἀναπεπταμένου πρὸς τὸ ἄκρον τῆς παραλίας, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ὁποίου καπνίζει πολύσαρκος ἐπιστάτης, ἐξηπλωμένος ἐπὶ διθανίου· ἐκεῖ εἰς εὐνοῦχος, ὀρθὸς ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος μιᾶς ἐπαύλεως, βοηθεῖ δύο καλυπτοφόρους τουρκίσσας νὰ καταβῶσιν εἰς τὸ καίκιον παρέκει κηπάριον περιήρηκτον, κεκαλυμμένον ὀλόκληρον σχεδὸν ὑπὸ μιᾶς πλατάνου, παρὰ τὸ στέλεχος τῆς ὁποίας ἀναπαύεται καθήμενος σταυροποδητὴ γέρων Τούρκος λευκογένειος, μελετῶν τὸ Κοράνιον· οἰκογένειαι διερχόμεναι τὸ ὄρος ἐν τῇ ἐξοχῇ, καὶ συνηθροισμένοι ἐπὶ ἐξωστῶν· ποίμνια αἰγῶν καὶ προβάτων βόσκοντα εἰς τὰ ἀνώτερα λειβάδια· ἐπιπιοὶ καλπάζοντες παρὰ τὸ παράλιον, καραβάνια καμήλων διερχόμενα τὴν κορυφὴν τῶν λόφων καὶ διαγράφοντα τὰ παράδοξα σχήματά των εἰς τὸν αἴθριον οὐρανόν.

Αἴφνης ὁ Βόσπορος πλατύνεται, ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται, καὶ εὐρισκόμεθα ἐκ νέου μετὰξὺ δύο κόλπων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεγάλῃς λίμνης. Ἀριστερῶς ὑπάρχει κόλπος στενὸς καὶ βαθύς, οὐτινος περίξ κείται ἡ ἑλληνικὴ πολίχνη Στένη, Σωσθέτιον, ἐκ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ πτερωτοῦ ἀγάλματος ὅπερ ἴδρυσαν ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦται εἰς τιμὴν τοῦ προστάτου δαίμονος, ὅστις ἀπέδειξεν αὐτοὺς νικητὰς ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἀμύκου βασιλέως τῶν Βεβρύκων. Ἐνεκα δὲ μικρᾶς καμπύλης, ἣν διαγράφει τὸ ἀτμόπλοιον πρὸς τὴν Εὐρώπην, διακρίνομεν ἐναργῶς τὰ κερφεῖα καὶ τοὺς οἰκίσκους, τοὺς παρατεταγμένους εἰς τὸ παράλιον, τὰς μικρὰς ἐπαύλεις, τὰς ἐγκατεσπαρμένους

μεταξὺ τῶν ἐλαίων καὶ τῶν ἀμπέλων, τὰς κοιλάδας, αἵτινες κατέρχονται εἰς τὸν λιμῆνα, τὸν μικρὸν χεῖμαρρον, ὅστις καταρηνιζέται ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ τὴν ἐκ στιλπνοτάτου λευκοῦ μαρμαροῦ περιώνυμον κρήνην, σκιαζομένην ὑπὸ σφενδάμων ὑπερμεγέλων, ἀφ' ὧν κρέμονται τὰ δίκτυα τῶν ἀλιέων, ἐν τῷ μέσῳ γυναικῶν Ἑλληνίδων, αἵτινες ὑπάγουν καὶ ἔρχονται, φέρουσαι λαγῆνους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Καταντικρὺ τῆς Στένης, ὑπερθεῖν τοῦ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν κόλπου, προκύπτει ἐκ τῶν δένδρων τὸ τουρκικὸν χωρίον Τσιμπουκλου, ὅπου ἔκειτο ἡ περιώνυμος Μονὴ τῶν ἀκοιμητῶν, οἷτινες ἐδέοντο καὶ ἔψαλλον ἡμέραν καὶ νύκτα ἀδιαλείπτως. Τὰ δύο παράλια τοῦ Βοσπόρου ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης θαλάσσης εἶνε πλήρη τῶν ἀναμνήσεων τῶν φαντασιῶν ἐκείνων κοινοβιατῶν καὶ ἀναχωρητῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος, οἷτινες ἐπλανῶντο εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, φέροντες σταυροὺς καὶ ἀλύσεις, καὶ κατατροχόμενοι ἀπὸ τὰ κίλικα, ἧτοι τοὺς σκληροὺς τριγίνους τρίβωνας, καὶ τὰ σιδηρὰ περιλαίμια, ἅτινα ἐφόρουν, ἢ ἴσταντο ἐβδομάδας καὶ μῆνας ὀλοκλήρους ἀκίνητοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς κίονος ἢ δένδρου, οὐτινος περίξ ἤρχοντο διὰ νὰ προσπέσωσι πρηνεῖς, διὰ νὰ νηστεύσωσι, νὰ δεηθῶσιν, ἢ νὰ τύψωσι τὸ στῆθος των, ἠγεμόνες, στρατιῶται, ἄρχοντες καὶ ποιμένες τῆς ἐκκλησίας, ἐπικαλούμενοι μίαν εὐλογίαν ἢ μίαν συμβουλήν αὐτῶν, ὡς χάριν παρὰ Θεοῦ. Ἀλλ' ὁ Βόσπορος ἔχει τὴν μοναδικὴν δύναμιν ν' ἀποσπᾷ ἀκαταμαχῆτως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος τὴν διάνοιαν τοῦ περιηγητοῦ, ὅστις παραπλέει κατὰ πρῶτον τὰ παράλια του. Ὅλαι αἱ ἀναμνήσεις, αἱ μεγαλιτερι εἰκόνας, αἱ ὠραιότεραι καὶ αἱ θλιβερώτεραι, ὅσας ποτὲ παρέχει ἡ ἱστορία ἢ ἡ μυθολογία τῶν χωρῶν τούτων, ἐπισκοπιζόνται, ἐπικαλύπτονται, θέλω νὰ εἶπω καταθάπτονται ἀπὸ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην βόμην τῆς βλαστήσεως, ἀπὸ τὴν λάμπιν ἐκείνην τῶν ἐρτασιῶν χρωμάτων, ἀπὸ τὴν πληθώραν τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν εὐρωστων καὶ ὑπερήφανον νεότητα τῆς ὠραίας ἐκείνης φύσεως, ἧτις εἶνε ὅλη μειδία καὶ ὅλη ἐορτὴ. Πρέπει δὲ νὰ βιάσῃ τις ἐαυτὸν, διὰ νὰ πιστεῖται ὅτι εἰς τὰ ὕδατα ἐκεῖνα, ἐν μέσῳ τοῦ μαγικοῦ ἐκείνου κάλλους, ὑπῆρξεν ποτε δυνατὸν νὰ συγκρουσθῶσι, νὰ ἐμπρησθῶσι καὶ νὰ καθαιμαχθῶσιν οἱ σῶλοι τῶν Βυζαντινῶν, τῶν Ῥώσσιων καὶ τῶν Τούρκων. Καὶ αὐτὰ τὰ φρούρια, ἅτινα καταστέρουσι τοὺς λόφους, οὐδὲ διεγείρουσι κἄν τὴν ἰδέαν τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου τρόμου, ὃν ἐμπνέουσιν ἀλλαχοῦ τὰ τοιαύτης φύσεως ἐρεῖπια. Ἐνταῦθα φαίνονται μάλλον ὡς τεχνητὸν σκηνογραφικὸν ἐπίκασμα τῆς τοποθεσίας, παρὰ ὡς ἀληθῆ μνημεῖα πολέμου, ἅτινα ποτὲ ἐξήμεσαν τὸν θάνατον. Τὰ πάντα νομίζεις ὅτι ἐπικαλύπτει πέπλος χυνώσεως καὶ τέρψεως, ἧτις οὐδὲν ἄλλο προκαλεῖ

μὴ ἰδέας γαληνίους καὶ πόθον ἄπειρον εἰρήνης.

Πέραν τῆς Στένης ὁ Βόσπορος ἐκτείνεται ἀκόμη, καὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν φθάνει εἰς μέρος, ὁποῦθεν ἀπολαύει τις τὴν θαυμασιωτέρην θέαν πικρῶν, ὅσας μέχρι τοῦδε ἀπήλαυσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Στραφεμένοι πρὸς τὴν Εὐρώπην ἔχομεν ἔμπροσθεν ἡμῶν τὴν μικρὰν ἑλληνικὴν καὶ ἀρμενικὴν πολίχνην Γενί-κιοῦ, κείμενην εἰς τὰ πρανή λόφου σκεπασμένου ἀπὸ ἀμπέλους καὶ ἀπὸ δάση πευκῶν, καὶ ἐκτεινομένην ἐν εἶδει τόξου προεξέχοντος ἐπὶ βραχώδους παραλίας, καθ' ἧς θεαύεται τὸ βεῦμα μετὰ μεγάλου κρότου· ὀλίγω δ' ἀπώτερον ὁ κάλλιστος ὄρμος Καλενδερ, πλήρης λέμβων, περικυκλωμένος ἀπὸ οἰκίσκους κηπουρικοῦς, καὶ σφρανωμένος ἀπὸ βλάστησιν ἀκόλαστον, ἧς ὑπερθεῖν ὑψοῦνται οἱ ἐναέριοι ἐξώσται κισκίου αὐτοκρατορικοῦ. Στραφεμένοι δὲ πρὸς τὰ ὀπίσθεν, ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν ἀσιατικὴν παραλίαν, περικαμπτομένην ἐν εἶδει μεγάλου τόξου καὶ σχηματίζουσαν θαυμασίαν ἀμφιθέατρον λόφων, χωρίων καὶ λιμῆνων. Ἐκεῖ εἶνε τὸ Ἰντζιο-κιοῦ, ἧτοι τὸ χωρίον τῶν συκεῶν, τὸ Σουλτανιέ, ὅπερ φαίνεται ὡς ἀποκεκρυμμένον ἐντὸς ἄλσους· μετὰ τὸ Σουλτανιέ, τὸ μέγα χωρίον Μπεϊκός, περικυκλωμένον ἀπὸ κήπων καὶ ἀμπελῶνας, καὶ σκιαζόμενον ἀπὸ ὑψηλοτάτας καρυὰς, καὶ κατοπριζόμενον εἰς τὸν ὠραιότερον κολπίσκον τοῦ Βοσπόρου, ὅστις εἶνε ὁ ἀρχαῖος κόλπος, ὅπου ὁ βασιλεὺς τῶν Βεβρύκων ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκου, καὶ ὅπου ἦτο ἡ θαυμασία δάφνη, ἧτις ἐξέμαινε πάντα, ὅστις ἤγγιζε τὰ φύλλα τῆς· καὶ ἐπέκεινα καὶ μακρὰν τοῦ Μπεϊκός, τὸ χωρίον Ἰαλλί, ἡ ἀρχαία Ἀμαία, ἧτις δὲν φαίνεται νὰ εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ σωρὸς ἀνθέων κίτριων καὶ κοκκίνων ἐπὶ μεγάλου τάπητος πρασίνου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε εἰμὴ σχεδίασμα ἀκατέργαστον τῆς μεγάλης εἰκόνας. Πρέπει νὰ φαντασθῇ τις τὰ ἀπεριγράπτως κομψὰ σχήματα τῶν βράχων ἐκείνων τῶν λόφων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἤθελον νὰ τὰς θωπεύσῃ τις με τῆν χεῖρα, τὰ ἀναρίθμητα ἐκεῖνα μικρότατα καὶ ἀνώνυμα χωρία, τὰ ὅποια νομίζει τις ὅτι ἐτοποθέτησεν ἐκεῖ ἡ χεῖρ ζωγράφου· τὴν βλάστησιν ἐκείνην ὄλων τῶν κλιμάτων, τοὺς παντοδαποὺς ἐκείνους ἀρχιτεκτονικοὺς ῥυθμοὺς, τοὺς κλιμακῶδων ἀνακλινομένων κήπους, τοὺς μικροὺς ἐκείνους καταβράχιας, τὰς βαθεῖας ἐ-είνας σιακᾶς, τὰ στιλβοντα ἐκεῖνα τζαμία, τὸ κυκνοῦν ἐκεῖνο χροῶμα τῆς θαλάσσης, τὸ διεστιγμένον με λευκὰ ἴστια, καὶ τὸν οὐρανὸν ἐκείνον, τὸν ἐκ τῆς δύσεως ροδόχρουν.

Ἀλλὰ φθάσας εἰς καταλήρηθην ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος ἐκείνου τοῦ κόρου, ὅπερ καταλαμβάνει πάντας, ὅσοι φθάσωσι μέχρι σημείου τινὸς τοῦ Βοσπόρου· Ἡ ἀτελεύτητος ἐκείνη καὶ ἀλληλοδιάδοχος σειρὰ τῶν μαλακῶν γραμμῶν καὶ τῶν φαιδρῶν χρωμάτων φέρει κόπωσιν· Ἡ μονοτονία αὐτῆ

της κομψότητος και χάριτος αποκοιμίζει την διάνοιαν. Θά ήθελε τις να ἴδῃ ἀνιστάμενον διὰ μιᾶς ὑπεράνω τῶν παραλίων ἐκείνων βράχον ὑπερμεγέθη και ἀσχημον, ἢ ἐκτεινομένην ἀκτὴν μακροτάτην, ἔρημον και ὀλιβορᾶν, κατεσπαρμένην μετὰ λείψανα ναυαγίου. Καί τότε, ὅπως ἀπασχολήσῃ τις τὸ πνεῦμά του, δὲν ἔχει νὰ κάμῃ ἄλλο τι παρά νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν του εἰς τὰ ὕδατα. Ὁ Βόσπορος φαίνεται ὡς λιμὴν συνεχῆς. Διαβαίνει τις παρὰ τὰ λαμπρὰ θεωρηκτὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, ἐν μέσῳ πολυαριθμῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἐκ πάσης χώρας, με ἰστία ποικιλοχρώμα και με πῶρας παραδόξους, πλήρη ἀνθρώπων παραδόξων' ἐκεῖ ἀπικνῶνται τὰ πλοίαρικ τῶν ἀσιατικῶν λιμένων τῆς Προποντιδος μετὰ τὰ ἀρχαῖα σχήματα, και τὰ κομψὰ μονόκορα τῶν πρεσβειῶν' διέρχονται ταχέϊσι ὡς βέλη αἱ ἰστιοφόροι λέμβοι τῶν κυρίων, ἀνθαιλλόμενοι ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν θεατῶν τῶν παρατεταγμένων ἐπὶ τῆς παραλίας' λέμβοι παντὸς σχήματος, πλήρεις ἀνθρώπων παντὸς χρώματος, ἀποσπῶνται ἢ πλησιάζουσι πρὸς τὰς μυρίας μικρὰς ἀποβάθρας τῶν δύο ἡπείρων' τὰ βυμουλοούμενα καίρια πλεύουσιν ἐν μέσῳ μακρῶν σειρῶν λέμβων φορτωμένων με πραγματείας' αἱ σημασιόλογοι λέμβοι τῶν ναυτῶν διασταυροῦνται μετὰ τὰς σχεδίας τῶν ἀλιέων, μετὰ τὰ ἐπιγύρα καίρια τῶν πασάδων, μετὰ τὰ ἀτμόπλοια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πλήρη σαρκίων, ψαίων και καλυπτῶν, ἅτινα διέρχονται τὸν πορθμὸν, ὅπως προσεγγίσωσιν εἰς ὄλους τοὺς σταθμούς' ὅπως δὲ τὸ ἡμέτερον ἀτμόπλοιον προχωρεῖ ἐλικουσιδῶς, οὕτω και ὄλον τοῦτο τὸ θέαμα φαίνεται ὅτι στρέφεται περίξ ἡμῶν' τὰ ἀκρωτήρια μετατοπίζονται, οἱ λόφοι μεταβάλλουσιν ἀπροσδοκῆτως σχῆμα, τὰ χωρία ἀποκρύπτονται, και ἀναφαίνονται πάλιν ὑπὸ νέκν ἔποψιν, ἔμπροσθεν δὲ και ὀπισθεν ἡμῶν, ἄλλοτε μὲν ὁ Βόσπορος κλείεται ὡς λιμνη, ἄλλοτε δὲ διανοίγεται, και διορθᾶται ἐν ἀπόπτῳ σειρὰ λιμνῶν και βράχων' ἔπειτα διὰ μιᾶς οἱ λόφοι περιστρέφονται ὅπως συγκλισθῶσιν ἔμπροσθεν και ὀπισθεν, και ὁ θεατῆς ἀπομένει ἐντὸς κόγχης πρασίνης, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἐννοεῖ πῶς θὰ δυνήθῃ νὰ ἐξέλθῃ' ἀλλὰ μόλις ἀντήλλαξε δέκα λέξεις μετὰ τὸν γείτονά του, και ἤδη ἡ κόγχη ἠφανίσθη, και φαίνονται περίξ νέκ ὑψώματα, νέκ πόλεις και νέκ λιμένες.

Εὐρισκόμεθα μεταξὺ τοῦ κόλπου τῶν Θεραπειῶν—Φαρμακίου, ἐν τῶν φαρμάκων τῆς Μηδείας—και τοῦ κόλπου τοῦ Χουνικῆρ-Ισκελεσσῆ, ἀποβάθρας τῶν Σουλτανῶν, ὅπου ὑπεγράφη ἐν ἔτει 1833 ἡ περίφημος συνθήκη, ἣτις ἀπέκλεισε τὰ Δαρδανέλλια εἰς τοὺς ξένους στόλους. Ἐνταῦθα τὸ θέαμα τοῦ Βοσπόρου εὐρίσκειται εἰς τὸν προτελευταῖον βαθμὸν τῆς καλλονῆς του. Τὰ Θεραπειᾶ εἶνε ἡ λαμπροτέρα πόλις, ἣτις κοσμεῖ τὰ παράλιά του, μετὰ τὸν Μπουγιούκ-δερεν, και ἡ κοιλάς ἡ δικαιογομένη ὀπισθεν τοῦ Χουνικῆρ-Ι-

σκελεσσῆ εἶνε ἡ πρασινωτέρα, ἡ προσφιλεσττέρα, ἡ ποιητικωτέρα κοιλάς, ἣν ἔχει τις νὰ θαυμάσῃ μετὰξὺ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαριμαρᾶ και τῆς Μαύρης Θαλάσσης. Τὰ Θεραπειᾶ ἐκτείνονται ἐν μέρει ὑπεράνω παραλίας εὐθείας, εἰς τοὺς πρόποδας μεγάλου λόφου, και ἐν μέρει περίξ ὄρου βυθῆος, ὅστις εἶνε ὁ λιμὴν του, πλήρης πλοίων και λέμβων, εἰς τὸν ἀπολήγει ἡ μικρὰ κοιλάς ἡ ἐπιτεγομένη Κρῦον Νερὸν, εἰς ἣν συγκαλύπτεται ἄλλο μέρος τῆς πόλεως μεταξὺ τῆς βλαστήσεως. Τὸ παράλιον τῆς θαλάσσης εἶνε ὄλον κεκαλυμμένον με καφενεῖα γραφικὰ, ἅτινα προσεξέχουσι τῶν ὕδατων, με ξενοδοχεῖα μεγαλοπρεπῆ, με οἰκίσκους λαμπροὺς, με συστάδας δένδρων ὑψηλοτάτων, ἅτινα σκιάζουσι πλατείας και κήνας' πέραν τῶν ὁποίων ὑψοῦνται τὰ θερινὰ παλάτια τῶν πρεσβειῶν τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, και Ἀγγλίας, και ὑπεράνω τούτων κίσκιον αὐτοκρατορικόν' περίξ δὲ και ὑπεράνω κατὰ τὸν λόφον ἡλικκοὶ ἐπὶ ἡλικκῶν, κῆποι ἐπὶ κήπων, ἐπαύσεις ἐπὶ ἐπαύσεων, ἄλση ἐπ' ἄλσῶν' και ἀνθρώποι ἐνδεδυμένοι με ζωηρὰ χρώματα μυρμηκιοῦσιν εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὸν λιμένα, εἰς τὰ παράλια, εἰς τὰς στενωποὺς τὰς ἀνερούσας πρὸς τοὺς λόφους, ὡς εἰς μικρὰν ἐορτάσιμον πρωτεύουσιν. Ἐπὶ τῆς ἀντιπεραν Ἀσίας ἐξ ἐναντίας τὰ πάντα εἶνε ἡσυχά. Τὸ μικρὸν χωρίον Χουνικῆρ-Ισκελεσσῆ, ἐνδιαιτήρια προσφιλὲς τῶν πλουσίων Ἀρμενίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κοιμᾶται μεταξὺ τῶν πλατάνων και τῶν κυπαρίσσων, περίξ τοῦ μικροῦ του λιμένος, ὃν διαπλεύουσιν ὀλίγα τινὲς λαθραῖα λέμβοι' ἐπέκεινα δὲ τοῦ χωρίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς εὐρυτάτων κλιμακκῶν ἀνακλινομένων κήπων, φαίνεται ὄλοστρογγυλον τὸ μονῆρας κίσκιον τοῦ Ἀβδούλ-Αζίζ, και ἐπέκεινα τοῦ κισκίου ἐκτυλίσσεται και ἀποκρύπτεται ἐν μέσῳ τῆς ἀπεριγράπτου μεγαλοπρεπείας βλαστήσεως τροπικῆς ἢ Εὐνοουμένη κοιλάς τῶν παδισάχ, πλήρης μυστηρίων και ὀνείρων.

Ἄλλ' ὄλον τοῦτο τὸ κάλλος δὲν φαίνεται πλέον τίποτε μετὰ ἐν μίλιον, ὅταν τὸ ἀτμόπλοιον ἔφθασεν ἐνώπιον τοῦ κόλπου τοῦ Μπουγιούκ-δερε. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ ὑπερτάτη μεγαλοπρέπεια και χάρις τοῦ Βοσπόρου. Ἐδῶ ὅστις εἶχε πάθη κόρον ἀπὸ τῶν καλλονῶν του και προσφέρῃ ὄχι μετὰ σεβασμοῦ τὸ ὄνομά του, ἀποκαλύπτεται τὴν κεφαλὴν, και ζητεῖ παρ' αὐτοῦ συγγνώμην. Εὐρίσκειται τις ἐν τῷ μέσῳ εὐρείας λιμνης περιστεμμένης με θαυμάσια, ἣτις σοὶ ἐμβάλλει τὴν ἰδέαν νὰστρέφῃσαι, ὅπως οἱ δερβίσιδες, ἐπὶ τῆς πῶρας τοῦ πλοίου, διὰ νὰ βλέπῃς ὄλα ἐκεῖνα τὰ παράλια και ὄλους ἐκείνους τοὺς λόφους συγχρόνως. Ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας, ὅπου ἔρχεται νὰ ἐκπνεύσῃ τὸ βῆμα εἰς μυρίας ἀσθενεῖς διακυμάνσεις, εἰς τὰ πρηνῆ λόφου μεγάλου, ἐγκατεσπαρμένου με ἀναριθμήτους ἐπαύσεις, ἐκτείνεται ἡ πόλις τοῦ Μπουγιούκ-δερε, εὐρεία, χροματισμένη

ὡς ἀπέραντον ἀνθοκομῆον, ὄλα παλάτια, κίσκια και ἐπαύσεις συνεσκιασμένοι ὑπὸ βλαστήσεως θαλαρωτάτης, ἣτις νομίζει ὅτι ἐξέρχεται ἐκ τῶν στεγῶν και τῶν τοίχων, και πληρεῖ τοὺς δρόμους και τὰς πλατείας. Ἡ πόλις ἐκτείνεται πρὸς τὰ δεξιὰ μέχρι μικροῦ τινος ὄρου, ὅστις εἶνε ὡς τις κόλπος ἐν κόλπῳ, οὕτινος περίξ στρέφεται τὸ χωρίον Κερελὲ-κιοὶ' περίξ δὲ τούτου ἀνοίγεται εὐρεία κοιλάς, καταπράσιнос ἐκ τῶν λιμνῶνων, και κατὰλευκος ἐκ τῶν οἰκιῶν, ἣτις ἄγει εἰς τὸ μέγα ὕδραγωγεῖον τοῦ Μαχμουδ, και εἰς τὸ δάσος τοῦ Βεργράδου. Εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐστρατοπέδευσεν ἐν ἔτει 1096 ὁ στρατὸς τῆς πρώτης σταυροφορίας' μία δὲ τῶν ἐπτὰ γιγαντιαίων πλατάνων, εἰς ἃς τὸ χωρίον τοῦτο ὀφείλει τὴν φήμην του, καλεῖται πλάτανος τοῦ Γοδοφρείδου δὲ Βουλιόν. Πέραν τοῦ Κερελὲ-κιοὶ ἀνοίγεται ἄλλος κόλπος, πράσιнос ἐκ τῶν κυπαρίσσων και λευκὸς ἐκ τῶν οἰκιῶν, και πέραν τοῦ κόλπου, φαίνονται ἀκόμη τὰ Θεραπειᾶ, διεσκορπισμένα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βαθυπρασίνου τῶν κόλπου. Φθάσαντες ἔως ἐκεῖ μετὰ τὸ βλέμμα, σρεφόμεθα ὀπίσω πρὸς τὴν Ἀσίαν, και δοκιμάζομεν αἰσθημα ἐκπλήξεως ζωηρότατον. Εὐρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ ὑψηλοτέρου ὄρου τοῦ Βοσπόρου, τοῦ ὄρου τοῦ Γίγαντος, ἔχοντος σχῆμα ἀπειρομεγέθους πυραμίδος πρασίνης, ὅπου εἶνε ὁ περίφημος τάφος, ὃν τρεῖς παραδόσεις ἀποκαλοῦσι «κλίνην τοῦ Ἡρακλέους, τάφον τοῦ Ἀμύκου, και τάφον τοῦ Ἰησοῦ κριτοῦ τῶν Ἑβραίων», ὃν φρουροῦσι σήμερον δύο δερβίσιδες, και ἐπισκέπτονται οἱ πάσχοντες ἐκ νόσου μουσουλμάνοι, ὅπως καταθέσωσιν ἐκεῖ τὰ τεμάχια τῶν ἐνδυμάτων των. Τὸ ὄρος κατακλίνεται εἰς συνδένδρου, ὅπου μετὰξὺ δύο κλιτύας μέχρι τῆς παραλίας, ὅπου εἶνε ὁ ὠραῖος πρασινίζονταν ἀκρωτήριον διανοίγεται ὁ ὠραῖος ὄρμος Οὐμουργερί, πολυχρώματος ἐκ τῶν οἰκιῶν μουσουλμανικοῦ τινος χωρίου διεσκορπισμένου ἰδιοτρόπως εἰς τὰ παράλιά του, και ἀποκρύπτοντος ἄλλα πλήθη μικρῶν οἰκιῶν και ἐπαύσεων, αἷτινες εἶνε διεσπαρμένοι, ὡς ἀνθη διασκορπισθέντα, εἰς τοὺς λιμῶνας και τὰ γειτονικά ὑψώματα. Ἄλλα τὸ θέαμα δὲν εἶνε ὄλον ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ. Κατ' εὐθείαν ἀπέναντι ἡμῶν λάμπει ἡ Μαύρη Θάλασσα, και σρεφόμενοι πρὸς τὴν Κωνσταντινουπολιν βλέπομεν ἀκόμη πέραν τῶν Θεραπειῶν, ἐν ἀπόψει ἰσχυρῶν και συγκεχυμένη, τὸν ὄρον Καλνδερ, Κενι-κιοὶ, Ἰντζιρ-κιοὶ, Σουλτανιὲ, ἅτινα φαίνονται ὄχι ἀπόψεις ἀληθινὰ, ἀλλὰ μάλλον ὡς φαντασματικὰ ὄπτασια κίσκιον ἀπομακρυσμένου. Ὁ ἥλιος δῦει, ἡ εὐρωπαϊκὴ παραλία ἀρχίζει νὰ καλύπτεται με σκιάς κυανᾶς και φακᾶς, ἡ παραλία τῆς Ἀσίας χροσιζει ἀκόμη, τὰ ὕδατα λάμπουσι, σμῆνη λέμβων, μεστῶν συζύγων και ἐραστῶν, ἐπιστρεφουσῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τρέχουσι πρὸς τὸ εὐρωπαϊκὸν παράλιον, συναντῶμεναι, σταματῶμεναι, και περικυκλούμεναι ἀπὸ

ἄλλας λέμβους, φερούσας κυρίας και παιδία, αἷτινες ἔρχονται ἐκ τῶν ἐπαύσεων' ἐκ τῶν καφενεῶν τοῦ Μπουγιούκ-δερε φθάνουσι μέχρις ἡμῶν διακεκομμένοι ἤχοι μουσικῆς και ἄσμάτων' οἱ ἀστοὶ περιστρέφονται ἰπτάμενοι ὑπεράνω τοῦ ὄρου τοῦ Γίγαντος, αἱ ἀκυβόνας ξυρίζουσι τὰ ὕδατα, οἱ δελφίνες πλεύουσι περίξ τοῦ ἀτμοπλοίου, ὁ δροσερὸς ἀῆρ τῆς Προποντιδος προσπνεῖ τὸ πρόσωπόν μας. Ποῦ εἴμεθα; Ποῦ ὑπάγομεν; Ἡ στιγμή αὕτη εἶνε στιγμή φρεναπάτης και μέθης, και ἦν αἱ ἀναμνήσεις παντὸς ὅ,τι βλέπομεν πρὸ δύο ὄρων εἰς τὰ δύο παράλια τοῦ Βοσπόρου, συγχέονται ἐν τῇ ἡμετέρῃ διανοίᾳ εἰς εἰκόνα μιᾶς μόνης θαυμασίας πόλεως, δεκάκις μεγαλιτέρας παρὰ τὴν Κωνσταντινουπολιν, κατοικουμένης ὑπὸ λαῶν ἐκ συμπάσης τῆς οἰκουμένης, ἐχούσης προνομικῶς παρὰ Θεοῦ ὄλα τὰ χαρίσματα, και ἐγκυκαταλειμμένης εἰς ἐορτὴν διαρκῆ, ἣτις πληροῖ ἡμᾶς θλίψεως και φθόνου.

Ἄλλ' ἡ ὄπτασια αὕτη εἶνε ἡ τελευταία. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐξέρχεται ταχέως ἐκτὸς τοῦ κόλπου τοῦ Μπουγιούκ-δερε. Ἄριστερᾶ βλέπομεν τὸ χωρίον Σαριγέρ, περικυκλωμένον ἀπὸ νεκροταφεῖα, πρὸ τῶν ὁποίων ἀνοίγεται μικρὸς κόλπος, σχηματιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου ἀκρωτηρίου Σίμας, ὅπου ὑψοῦτο ὁ ναὸς τῆς πανδημῆς Ἀφροδίτης, ἣν ἰδιαιτέρως ἐλάτρευον οἱ θαλασσοπόροι Ἑλληνας' ἔπειτα τὸ χωρίον Γενι-μαχαλὲ, ἀκολούθως τὸ φρούριον Τελι-τάμπια, ὅπερ κείται κατέναντι ἄλλου μικροῦ φρουρίου κειμένου ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρου τοῦ Γίγαντος' ἔπειτα τὸ φρούριον Ρουμιλικαθάκ, οὕτινος τὸ σχῆμα διαγράφεται εἰς τὸν οὐρανὸν ῥοδόχρουν ἐκ τῆς τελευταίας ἀνταυγείας τοῦ λυκόφωτος. Ἐπὶ τῆς ἄλλης παραλίας, ἀπέναντι τοῦ Ρουμιλικαθάκ, ὑψοῦται ἐν ἄλλῳ φρούριον, ὅπερ στέφει τὸ ἀκρωτήριον, ὅπου ἔκειτο ὁ ναὸς τῶν δώδεκα Θεῶν, κτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀργεῖου Φρύξου ἐγγὺς τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς «διανομῆος τῶν οὐρανῶν ἀνέμων», ὃν ἐκτισαν οἱ Καλικιδόνιοι, και ὃν κατόπιν ὁ Ἰουστινιανὸς μετέβλεπεν εἰς ἐκκλησίαν ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Ἐνταῦθα ὁ Βόσπορος στενοῦται διὰ τελευταίαν φεράν, μετὰξὺ τοῦ τελευταίου ἀνταυγίσματος τῶν ὄρων τῆς Βιθυνίας και τοῦ ἐσχάτου ἄκρου τῆς ἀλύσεως τοῦ Αἴτλου, ὅθεν και τὸ μέρος τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἡ πρώτη πύλη τοῦ πορθμοῦ, ἣν ἔχει τις νὰ ὑπερασπίσῃ κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς Ἀρκτου, και διὰ τοῦτο ὑπῆρξε θέατρον ἀγῶνων πεισματωδῶν μεταξὺ βυζαντινῶν και βερβέρων, Βενετῶν και Γενουαίων. Δύο φρούρια γενουαϊκά εἶνε το ἐνταῦθα ἀπέναντι ἀλλήλων, συνδεόμενα τὸ πάλαι δι' ἀλύσεως σιδηρᾶς, ἣτις ἀπέκλειε τὸν πορθμὸν, ἀκόμη δὲ φαίνονται συγκεχυμένως ἐκεῖ πλάσιον τὰ ἐρείπια τῶν πύργων και τῶν τειχῶν των. Τοῦντεῦθεν ὁ Βόσπορος προχωρεῖ κατ' εὐθείαν, εὐνοόμενος ὄλον ἐν, πρὸς τὴν θάλασσαν' τὰ δύο παράλια

εἶνε ὑψηλά καὶ ἀπότομα, ὡς δύο ἀπειρομεγέθεις προμαχῶνες, καὶ δὲν φαίνονται πλέον εἰμὴ συστάδες τινὲς οἰκιῶν ἀθλίων τῆδε κακείσε, πύργοι τινὲς ἐρημικοὶ, ἐρείπιά τινα μοναστηριακά, καὶ λείψανά τινα ἀρχαίων προκυμαίων καὶ προχωμάτων. Μετὰ μακρὸν διάπλουν βλέπομεν ἀκόμη σπινθηρίζοντα ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τὰ φῶτα τοῦ χωρίου Μπουγιούκ-λιμάν, καὶ ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους τὸν φανὸν φρουρίου, ὅπερ κείται ὑπεράνω τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἐλεφαντός· ἀκολούθως δὲ πρὸς τὰριστερὰ τὸν μέγαν βραχῶδη ὄγκον τῆς ἀρχαίας Γυποπόλεως, ὅπου ἔκειτο τὸ παλάτιον τοῦ Φινέως, ὅπερ ἐλυμαίνοντο αἱ Ἄρπυιαι, καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ φρούριον τοῦ ἀκρωτηρίου Ποϊράζ, ὅπερ φαίνεται ὡς σ-οτεινὴ τις κηλὶς εἰς τὸν ὑπόφαιον οὐρανόν. Ἐνταῦθα τὰ παραλία ἀπέχουσι ἀπ' ἀλλήλων τὰ μέγιστα· ὁ πορθμὸς φαίνεται ἥδη ὡς μέγας κόλπος, ἡ νῦξ ἐπέχεται, ἡ νυκτερινὴ αὖρα στενάζει μεταξὺ τῶν σχοινίων τοῦ ἀτμοπλοίου, καὶ τὸ θλιβερὸν *Κιμ-μέριον πέλαγος* ἐκτείνει ἐνώπιον ἡμῶν τὸν πελιδνὸν καὶ ἀνήσυχόν του ὄριζοντα. Ἄλλ' ἡ διάνοια δὲν δύναται ἀκόμη ν' ἀποσπασθῆ ἀπὸ τῶν παραλίων ἐκείνων τῶν πλήρων ποιήσεως καὶ ἀναμνήσεων, ὧν αἱ φυσικαὶ καλλοναὶ μένουσι διὰ παντός ἀπαράμιλλοι· καὶ ἀριστερόθεν μὲν ἴππασται πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ μικροῦ Αἴμου, ἀναζητοῦσα τὸν πύργον τοῦ ἐξορίστου Ὀβιδίου, καὶ τὸ θαυμάσιον τείχος τοῦ Ἀναστασίου, δεξιόθεν δὲ ἀποπλανᾶται εἰς ἀπέραντον ἡφαιστειογενῆ χώραν, διὰ μέσου δασῶν, ἅτινα λυμαίνονται οἱ θῶες καὶ ἀγριόχοιροι, καὶ διὰ τῶν καλυβῶν λαοῦ ἀγρίου καὶ σχεδὸν ἀγνώστου, οὔτινος τὰς παραδόχους μορφὰς νομίζει, ὅτι βλέπει συνθηροισμένους ἐπὶ τῆς ὑπερψήλου ἀκτῆς, καὶ ἐπαρωμένους θαλασσοπορίαν δυστυχεῖ πρὸς τὰ ἄγρια παράλια τοῦ Πόντου, *fera litora Ponti*. Δύο σημεῖα φωτεινὰ διαλάουσι διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ σκότος, ὡς οἱ φλογεροὶ ἐφθαλμοὶ δύο Κυκλώπων, φρουροὶ τοῦ μαγικοῦ πορθμοῦ: τὸ Ἀναδουλι-φανᾶρ, ἥτοι ὁ φανὸς τῆς Ἀσίας, δεξιόθεν, καὶ τὸ Ρουμιλι-φανᾶρ, ἀριστερόθεν, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου αἱ μυθώδεις Συμπληγάδες μᾶς δεικνύουσιν ἀμυδρῶς, ἐν τῇ σκιᾷ τῆς παραλίας, τὰς καταπεπονημένας κατατομάς τῶν βράχων των. Μεθ' ὃ τὰ δύο παράλια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας δὲν εἶνε πλέον εἰμὴ δύο μαύρικαι ταινίαι, καὶ μετὰ ταῦτα *quocumque adspicias, nihil est nisi pontus et aer* (ὅπου καὶ ἂν ἀποβλέψῃς, δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι εἰμὴ θάλασσα καὶ ἀήρ), ὅπως ἔψαλεν ὁ πτωχὸς Οὐίλιος. Ἄλλὰ τὴν βλέπω ἀκόμη τὴν Κωνσταντινούπολιν μου ὅπισθεν τῶν δύο ἐκείνων ἐξαφανισθέντων μακρῶν παραλίων· τὴν βλέπω μεγαλειότεραν καὶ φαινετέραν παρ' ὅσον τὴν εἶδ' αὖ ποτε ἐκ τῆς γερύρας τῆς Σουλτάννα-βασιδῆς καὶ τῶν λόφων τῆς Χρυσουπόλεως· καὶ τὴν δμιλῶ καὶ τὴν χαιρετῶ καὶ τὴν λατρεύω ὡς τὴν τελευταίαν καὶ προσφιλοτέραν

ὄπτασιαν τῆς δυσούσης νεότητός μου. Ἄλλ' ἐν ἀπροσδόκητον βάντισμα ὕδατος ἀλυμοῦ μου περιχέει τὸ πρόσωπον, καὶ βίπτει χαμαὶ τὸν πῆλόν μου—ἐξυπνῶ—βλέπω περὶ ἐμαυτὸν—ἡ πρῶρα εἶνε ἐρημος, ὁ οὐρανὸς δμιχλώδης, ψυχρὸς φθινοπωρινὸς ἄνεμος μου παγώνει τὰ κόκκαλα, ὁ καλὸς μου Ἰούγκ, ναυτιάσας, μὲ ἀφῆκε. Δὲν ἀκούω πλέον ἄλλο τι παρὰ τὴν σύγκρουσιν τῶν λυχνιῶν καὶ τὸν τριγμὸν τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ φεύγει, διασαλευόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός... Τὸ ὠραῖόν μου ἀνατολικὸν ὄνειρον ἐτελείωσεν.

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΥ

Αἰτήγημα.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς πρώτης βοναπαρτικῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ παντοδύναμος αὐτοκράτωρ εἶχεν ἀναλάβει τὸν κατὰ τῆς βρωμαϊκῆς Ἐδρας ἀγῶνα, ὅστις ἀπέβη αὐτῷ τοσοῦτον ἀπαίσιος, συντελέσας τὸ πλεῖστον ὅπως ἀποξενώσῃ αὐτοῦ τὰ πνεύματα ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, καὶ δημιουργήσῃ αὐτῷ ἐχθροὺς μεταξὺ αὐτῶν τῶν οἰκείων του. Τότε ὅμως, ὑπὸ τῆς τύχης κακοσυνειθισμένους καὶ πεποιθῆς εἰς τὸ ἀήττητον αὐτοῦ, δὲν ἐσκέπτετο τὰς συνεπείρας τῆς πάλης, καὶ διὰ τῆς κραταιᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἔσειεν ἰσχυρῶς τὸ Βατικανόν. Δὲν ἤθελε μὲν νὰ καταθραύσῃ τὴν Παπωσύνην, ἀλλ' ἤθελε νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς νέον ἔδαφος ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ, νὰ γείνη ὁ προστάτης αὐτῆς, ὡς ποτε ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ὅπως κατὰ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ διευθύνῃ τὰς ψυχὰς τοῦ καθολικοῦ κόσμου.

Ὁ Πάπας εὐρίσκειτο εἰς Σαβόναν, καὶ πολλοὶ τῶν δυσμενῶς διακειμένων πρὸς τὴν γαλλικὴν Κυβέρνησιν καρδινάλιων εἶχον ἐξορισθῆ εἰς διάφορα μέρη τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ ἀπομόνωσις ἤθελε καταστήσει αὐτοὺς μᾶλλον πειθηνῶς εἰς τὰς θελήσεις τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐν μέσῳ τῆς πυρετώδους καὶ ἀδικήτου αὐτοῦ ἐργασίας ὁ Ναπολέων ἐζήτηε πολλὰς στιγμιαίας ἀναψυχὰς εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἂν καὶ μεγάλως ἐτίμα τὴν σοβαρὰν γαλλικὴν φιλολογοίαν, οὐχ ἦττον ἠγάπα, μάλιστα ἐσάκις σπουδαῖται δυσκολίαι κατεπόνουν τὸ πνευμά του, εὐθυμοτέραν διασκεδάσιν. Ἐξαιρέτως δ' εὐνοούμενος αὐτοῦ ἦτο ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος γελωτοποιὸς τοῦ ὠδικοῦ θεάσου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, καὶ εὐχαρισταῖτο τόσον νὰ γελᾷ κατὰ τὰς κωμικὰς παραστάσεις τοῦ ἠθοποιοῦ τούτου, ὅσον εἰς ἄλλας ὥρας καὶ εἰς ἄλλοιαν διάθεσιν εὐρισκόμενος ἐθαύμαζε τὸν μέγαν τραγικὸν ὑποκριτὴν Τάλμαν.

Ὁ Βαρίλλης ἔλαβεν ἀνάγκην νὰ μεταβῇ εἰς Ἴταλίαν, ὅπως διευθετήσῃ οἰκογενειακὰς τινὰς ὑποθέσεις, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ παρεχώρησεν αὐτῷ

τὴν ἄδειαν νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διατάξας ὅμως ὅπως ἐπανεέλθῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Τὴν διαταγὴν δὲ ταύτην ἐκτελῶν ὁ Βαρίλλης, ἅμα ὡς διευθέτησε τὰς υποθέσεις του, ἀνεχώρησε σπεύδων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν, ἂν καὶ ὀρμηδὺς ἐπεκράτει χειμῶν, ἐξ οὗ μεγάλως ἤθελεν ὑποφέρει ὁ ἀσυνείθιστος εἰς τὸ ψυχρὸς Ἴταλός, κατὰ τὴν διάβασιν μάλιστα διὰ τῶν Ἄλπεων.

Ὁ Βαρίλλης εἶχε λεπτόν τὸ ἀνάστημα, τὸ δὲ ὠρὸν καὶ λίαν ἐκφραστικὸν πρόσωπόν του, ὅπερ διὰ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς κωμικοτάτων μορφασμῶν του ἐκίνει εἰς τοσοῦτον ἀκατάσχετον γέλωτα, ἀπέπνευε πάντοτε μελαγχολικὴν σοβαρότητα. Κατὰ τὴν διὰ τῶν Ἄλπεων ὁδοιπορίαν αὐτοῦ εἶχε περιβληθῆ μακρὸν, σισυρωτὸν ἔνδυμα, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἔφερε κουκούλιαν ἐκ πυκνοῦ ἐρυθροῦ μαλλίνου ὑφάσματος.

Οὕτως ἐνδεδυμένος ἐφθασεν εἰς Λυὸν καὶ κατέβη εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης», τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ ἀριστον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως. Ὑπηρέτης δὲ τις τοῦ γραφείου τῶν Λεωφορείων ἔφερεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸν ἄπλοῦν αὐτοῦ σάκκον.

Ὁ ξενοδόχος, κύρ Λεκῶκ, ὑψηλὸς, πνευματώδης ἄνθρωπος, μὲ πρόσωπον, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζετο ἡ συναίσθησις τῆς ὁσημέραι διὰ τῶν λαμπρῶν ἐργασιῶν του αὐξανούσης περιουσίας του, ἔριψε βλέμμα ὑπεροπτικὸν ἐπὶ τοῦ μικροῦ ὁδοιπορικοῦ κιβωτίου τοῦ καταφθίσαντος ξένου, καὶ διέταξε νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς μικρὸν τι δωμάτιον ἐκ τῶν εἰς τὰ ὄπισθεν τοῦ ξενοδοχείου κειμένων. Ὅτε δ' οὗτος ἐπλήρωσε τὸν κομίσαντα τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ ὠμίλησε τινὰς λέξεις, ἐν αἷς διεκρίνετο ὁ ἰταλικὸς τόνος τῆς προφορᾶς του, ὁ κύρ Λεκῶκ ἐδείχθη ἐκπληκτόμενος, ἔρριψεν εἰς τὸν ξένον τὸν φέροντα τὸ μακρὸν σισυρωτὸν ἔνδυμα καὶ τὴν ἐρυθρὰν κουκούλιαν ἐταστικὸν βλέμμα, καὶ ἤρξατο διαλεγόμενος χαμηλοφῶνως μετὰ τοῦ ὑπηρέτου, ὅστις σοβαρῶς κλίνας τὴν κεφαλὴν ἀπεκρίνετο χαμηλοφῶνως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ ξενοδόχου.

Ὁ Βαρίλλης διευθέτησεν ὀλίγον τὰ ἐνδύματά του ἐν τῷ μικρῷ, σκοτεινῷ δωματίῳ του, ἐπειδὴ δὲ ἐκρύονεν ἀκόμη πολὺ, περιβλήθη πάλιν τὸ μακρὸν καὶ μαλακὸν ἐπανωφόριόν του, καὶ αἰσθανόμενος ἐξητλημένος τὰς δυνάμεις του, ἀπερᾶσισε νὰ παρμεῖν ὀλίγας ἡμέρας εἰς Λυὸν, ὅπως ἀναλάβῃ δυνάμεις διὰ τὴν μέχρι Παρισίων ὁδοιπορίαν, διότι καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ὀ' ἀπῆτει νὰ παρυσιασθῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ἔσυρε τὸν κώδωνα, καὶ ἀμέσως παρυσιασθῆ αὐτὸς ὁ ξενοδόχος, ὅστις ὑποκλιθεὶς βαθύτατα ἔστη παρὰ τὴν ὄραν εὐσεβάστως ἀναμμένων.

— Ἦθελα κάτι νὰ φάγω, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, πότε εἶνε ἡ ὥρα τοῦ γεύματος;

— Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διατάξῃτε, σεβασμιώτατε, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος, τὰ πάντα εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἂν καὶ ὀφείλω νὰ σας ζητήσω συγγνώμην ὅτι τὰ φαγητὰ δὲν θὰ εἶνε ἄξια τόσον ὑψηλοῦ ξένου, τὸν ὁποῖον δὲν ἤμεθα προπαρυσιασμένοι νὰ δεχθῶμεν.

— Ὡ, δὲν εἶμαι καθόλου δύσκολος, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ὅστις παρετήρει ὅλως ἐκπληκτος τὸν πρὸ αὐτοῦ εὐσεβάστως ἔτι υποκλινόμενον ξενοδόχον· ὑποθέσας δὲ ὅτι συνείθιζε νὰ μετέρχεται τὸ αὐτὸ ὑποκλιθεὶς ἦθος πρὸς πάντας τοὺς ξένους, εἶπεν ὀλίγον ἀτόλμως·

— Εἶχα εὐχαρίστησιν νὰ μείνω ἐδῶ διὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἂν τὰ ἔξοδα τῆς διαμονῆς δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς δυνάμεις τοῦ κᾶπως ἐξητλημένου βαλκαντίου μου.

— Ἡ μεγαλιότερα τιμὴ διὰ τὸ ξενοδοχεῖόν μου θὰ εἶνε, ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος μὲ πρόσωπον ἀπαστρέπτον ἐκ χαρᾶς, ἂν ἡ σεβασμιότης σας εὐαρεστηθῇ νὰ ἀναπαυθῆ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ ἐλεεινὸν αὐτὸ δωμάτιον δὲν εἶνε ἄξιον τοιοῦτου ξένου, διὸ διέταξε νὰ ἐτοιμασθῶσι τὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα εἶνε ὠρισμένα διὰ τοὺς πρεσβυτάς, καὶ σας παρακαλῶ θερμῶς ὅπως λάβητε ἐκεῖ κατοικίαν, καὶ λησμονήσητε ὅτι ἐτόλμησα νὰ σας ὀδηγήσω εἰς τοῦτο.

— Σὲ εἶπα ἤδη, φίλε μου, παρετήρησεν ὁ Βαρίλλης ἐπὶ μᾶλλον ἐκπληκτόμενος, ὅτι τὸ βαλκαντίον μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει μεγάλας δαπάνας, καὶ ὅτι θὰ εὐχαριστηθῶ μὲ ἐν ὅλως διόλου μέτριον οἶκημα.

— Ὡ! ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος μειδιῶν καὶ βαθύτερον ἔτι υποκλινόμενος, ἠξέσρω ὅτι δὲν φέρει τις μαζὺ του ἠσχυροὺς δταν ἀναγκάζεται νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ παρακαλῶ εὐσεβάστως τὴν σεβασμιότητά σας νὰ μὴ ἀνησυχῆ καθόλου διὰ τοῦτο· γνωρίζω ποῖον εἶνε τὸ χρέος μου πρὸς ξένον, ὁ ὁποῖός φέρει εἰς τὸ σπῆτι μου τὴν εὐλογίαν τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὁ Βαρίλλης ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισε νὰ συλλαμβάνῃ ὑπονοίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πνεύματος τοῦ ξενοδόχου· ἀλλ' οὗτος μετὰ ἐπιμονῆς πλήρους σεβασμοῦ κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὸν τοῦ δωματίου, καὶ, ἐνῶ δύο ὑπηρέται σχεδὸν βίᾳ ἀντεποιοῦντο τὴν τιμὴν τίς νὰ λάβῃ τὸν σάκκον, τὸν ὀδήγησεν εἰς λαμπρὰν αἴθουσαν φωτεινὴν καὶ πολυτελῶς εὐτρεπισμένην, ἐνθα ἀμέσως κατόπιν παρετήρη γεῦμα, ἄξιον ἀληθῶς καὶ αὐτῶν τῶν αὐτοκρατορικῶν μαγειρείων.

Ὁ γελωτοποιὸς ἦτο τόσον παραδόξου καὶ ἐκτάτου ὅλως ὑποδόχῃς, τῆς γινομένης αὐτῷ ἐν πόλει ξένη ὅλως εἰς αὐτόν· ἀπὸ καταβερόχθισε τὸ παρατεθὲν λουκούλλειον γεῦμα, καθ' ὃ ἡ μόνη ἐνίοτα ταράττουσα αὐτὸν ἰδέα ἦτο ἡ τοῦ κατόπιν παρυσιασθησομένου λογαριασμοῦ, ἐξηπλώθη εἰς τὰ στρώματα λαμπρᾶς κλίνης, φερούσης πο-

λυτελῆ μετὰ ζῆλον παραπετάσματα, καὶ λησμονῶν τὴν ἐπιπονωτάτην παγετώδη διὰ τῶν ἄλπεων ὁδοποιρίαν του, ἐκοιμήθη νήδυμον, μέχρις οὗ τῆς πρωΐας ὁ ἥλιος ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ βελουδίνου τάπητος τοῦ δωματίου του.

Ἡσθάνθη ἐκυτὸν ἐπαισητῶς ἀνακουφισθέντα καὶ ἀναλαβόντα, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ὁδοποιρίαν του κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν, διότι κατὰ τὴν ἀνατείλασαν εὐδίων πρωΐαν τὸ ἀναζωογονηθὲν καὶ γαλήνιον πνεῦμά του ἤρχετο πάλιν νὰ τράξῃ ὀδυνηρῶς ἢ ἰδέξ τοῦ λογαριασμοῦ, ὃν ὤρειλε μετ' ὀλίγον νὰ πληρώσῃ. Ἐφοβεῖτο ὅτι παρενόησις τις συνέβαινε, καὶ ὡς τίμιος ἄνθρωπος ἤθελε νὰ διευκρινήσῃ αὐτήν. Ἐσήμανε τὸν κώδωνα, ἀμέσως δὲ ἐπεφάνη ὁ ξενοδόχος εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, καὶ βαθύτερον ἔτι εἰ δυνατόν καὶ μετὰ πλειοτέρου ἢ πρότερον σεβασμοῦ ὑποκλινόμενος.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς, ὄλην αὐτὴν τὴν ἐκτάκτως λαμπρὰν φιλοξενίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ προσφέρετε, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἀποδώσω εἰς παρενόησιν, τὴν ὁποίαν καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ συμφέρον ἔχομεν νὰ διευκρινήσωμεν, διότι σὰς ἐπαναλαμβάνω ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ πληρῶν ὀκνημα καὶ γεῦμα ὡσάν ἐκεῖνο τῆς χθὲς ἐσπέρας.

— Ἐλπίζω ὅτι ἡ σεβασμιότης σας ἔμεινεν εὐχαριστημένη, εἶπεν ὁ ξενοδόχος.

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀνέκραξεν ὁ Βαρίλλης, ὅστις ἤρχισε νὰ ἀδμονῆ καὶ νὰ πιστεύῃ ὅτι ἤθελον νὰ ἐμπαιξῶσιν αὐτόν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν θέλω νὰ ἀπατηθῆτε περὶ τοῦ προσώπου μου· εἶμαι ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου.

— ὦ, θεέ μου! ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος μετὰ βαθείας θλίψεως, λοιπὸν ἡ σεβασμιότης σας δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ, ἢ μήπως δυσηρεστήθη διὰ κἀνὸν πρᾶγμα; δὲν ἔχετε λοιπὸν, προσέθηκε μετὰ τόνου ἐμφαίνοντος βαθεῖαν θλίψιν, ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἐχεμύθειάν μου; . . .

— Δὲν ζητῶ καθόλου ἐχεμύθειαν, ἀπήντησεν ὀργίλως ὁ Βαρίλλης, εἶμαι ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, ἐνὸνσέ το καλὰ—τὸ ὄνομά μου δὲν τὸ κρύπτω ποσῶς, καὶ εἰμπορεῖς νὰ τὸ φωνάξῃς δυνατὰ εἰς οἰονδήποτε.

— Ἄ . . . ἐννοῶ, εἶπεν ὁ ξενοδόχος μετὰ πονηροῦ μειδιάματος καὶ βαθύτατα ὑποκλινόμενος, ἡ διαταγὴ τῆς σεβασμιότητός σας θὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβέστατα, ἀμέσως θὰ γνωστοποιηθῇ εἰς ὅλους ὅτι εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου κατοικεῖ ὁ κύριος Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, προσέθηκε γελῶν ἀκουσίως, ἀλλὰ προσπαθῶν πλήρως σεβασμοῦ νὰ καταστείλῃ τὸν γέλωτα.—Τώρα δὲ, ἐξηκολούθησε, σπεῦδω νὰ διατάξω νὰ παραθέσουν τὸ πρόγευμά σας, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε ὅτι θὰ σὰς στείλω τὸν πρῶτον ὑπηρετὴν μου, διότι ἐγὼ θὰ ἐπιτη-

ρήσω ὁ ἴδιος εἰς τὸ μαγειρεῖον διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ γεῦμα.

Τοῦτο δὲ λέγων ἔκλινε μέχρις ἐδάφους καὶ ἀπῆλθε.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὰ ἔχει χαμένα, ἢ ἐγὼ εἶμαι τρελλός, ἀνερώνησεν ὁ Βαρίλλης ῥιπτόμενος ἐν ἀπογνώσει ἐπὶ ἐδρας· εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποφύγῃ ὅλας αὐτὰς τὰς ὑπηρετίας, τὰς ὁποίας μοῦ προσφέρει ὡς νὰ ἤμουν κἀνὸν ἔξοχον πρόσωπον. Μήπως δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ παράδοξος ξενοδόχος μου νομίζει ὅτι θὰ εἰμπορέσῃ νὰ μὲ ξεγυμνώσῃ, ἢ μήπως μὲ εἶδε ποτὲ εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ θέλει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ μου ἐκδηλώσῃ τὸν θαυμασμόν του; Ἢ θὰ ἦτο νόστιμον τῶντι, ἂν καὶ ἀδύνατον μοῦ εἶνε νὰ τὸ πιστεύσω.

Ὁ πρῶτος ὑπηρετὴς τοῦ ξενοδοχείου, ὠραῖος νεανίας ἐν στολῇ, παρουσιάσθη μετ' ὀλίγον, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο ἄλλων ὑπηρετῶν, ὑποκλιθεὶς δὲ βαθύτατα ἐστάθη πλησίον τῆς θύρας, καὶ ἔνευσεν εἰς τοὺς δύο ἄλλους, οἵτινες σιωπηλοὶ καὶ μετὰ θαυμασμοῦ καὶ εὐσεβῆστος προσβλέποντες τὸν ξένον παρέθεσαν τὸ πρόγευμα καὶ ἀπεσύρθησαν.

Ἐμεινε δὲ μόνος ὁ πρῶτος, ὅστις ἵστατο μετὰ σεβασμοῦ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κρατῶν χειρομάκτρον.

Ὁ Βαρίλλης ἔτρωγε πάντοτε καλὰ, ἐκένωσε λοιπὸν οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν παρατεθέντων πινακίων, τέλος δὲ κρατῶν ποτήριον καλοῦ βορδιγαλείου ἀνεκλίθη ῥαθύμως εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἔδραν του.

— Ὁ σεβασμιώτατος εἶνε εὐχαριστημένος; ἠρώτησε δειλῶς ὁ ὑπηρετὴς.

— Καὶ ἂν ἤμην σεβασμιώτατος, ἢ καὶ αὐτοκράτωρ ἀκόμη, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, εἰς τὸν ὁποῖον τὸ λαμπρὸν γεῦμα καὶ ὁ ἐξαιρετος οἶνος εἶχον ἀποδώσει ὄλην τὴν εὐθυμίαν του, τίποτε καλλίτερον δὲν εἰμποροῦσα νὰ ἀπαιτήσω.

Ὁ ὑπηρετὴς ἐφάνη ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τῆς καλῆς διαθέσεως τοῦ ξένου, ἐπλησίασεν ἐν βῆμα καὶ εἶπε συνάπτων ἱκετευτικῶς τὰς χεῖρας·

— Ἄ . . . ἂν ἡ σεβασμιότης σας μοι ἐπέτρεπε . . . μίαν μικρὰν παράκλησιν . . . ἂν μοι ἔδιδε τὴν ἄδειαν . . .

— Λέγε, φίλε μου, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, λέγε ἀφοδᾶ, μόνον χρήματα νὰ μὴ μοῦ ζητήσης, ὅ,τι ἄλλο εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ παραχωρήσω, ἀρκεῖ νὰ δύναμαι.

— Χρήματα; ἀνέκραξεν ὁ ὑπηρετὴς μετὰ βαθείας λύπης, ὦ, ἡ σεβασμιότης σας μὲ ἐκλαμβάνει κακῶς, ὅ,τι ζητῶ δὲν εἶνε χρήματα, ἀλλὰ μία λέξις . . . μίαν λέξιν νὰ εἰπῆτε χάριν μου . . .

— Νὰ ὀμιλήσω ὑπὲρ σοῦ; Καὶ πρὸς ποῖον; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης—καὶ ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι καὶ ὁ ὑπηρετὴς ἔχει τὸ πνεῦμα ὅπως καὶ ὁ κύριός του.

— Εἰς τὸν ἀφέντην μου, τὸν κύριον Λεκῶν, ἀ-

πήντησεν ὁ ὑπηρετὴς, οὐτινος τὸ πρόσωπον ἔλαμψεν ἐξ ἐλπίδος ὅταν εἶδε νὰ γίνεται δεκτὴ ἡ αἰτησίς του τόσον εὐμενῶς καὶ φιλικῶς.—Ἄχ, σεβασμιώτατε, ὄλη μου ἡ εὐτυχία ἀπὸ αὐτὸν κρέματα . . . ὁ κύριος Λεκῶν ἔχει θυγατέρα . . .

— Ἄ, ἐπιθύρισε κατ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίλλης, ἐξέχασα . . . εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ παραμῦθον ἔλειπεν ἡ βασιλοπούλα καὶ ὁ βοσκός . . .

— Τὴν ἀγαπῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπηρετὴς ἐπὶ μᾶλλον θαρρῶν καὶ μετὰ ζέσεως . . . καὶ ἡ σεβασμιότης σας θὰ ἐννοοῦσε τὴν ἀγάπην μου, ἂν καὶ μίαν φορὰν μόνον ἤθελεν ἰδεῖ τὴν Μαριάνναν . . . εἶνε τόσον ὠραία . . . τόσον καλή . . . ἀλλὰ εἶμαι πτωχός, καὶ ὁ κύριος Λεκῶν εἶνε πάμπλουτος καὶ ὑπερήφανος, καὶ θέλει νὰ δώσῃ τὴν κόρην του εἰς ἕνα πλούσιον ἔμπορον, εἰς ἕνα φίλον του χηρευμένον, ὁ ὁποῖος εἶνε πολὺ ἠλικιωμένος καὶ δὲν τὸν ἀγαπᾷ ἢ νῆα, ἢ ὁποία μοῦ τὸ ὡμολόγησεν ἢ ἰδία, διότι μόνον ἐμένα ἀγαπᾷ, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρός της . . . ὦ, θὰ ἤμεθα καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς . . . ἀλλὰ . . . ἂν ἡ σεβασμιότης σας ἤθελε . . .

— Καὶ τί εἰμπορῶ νὰ κάμω ἐγὼ; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, οὐτινος τὴν συμπάθειαν ἤρχισε νὰ ἐκλύῃ ὁ νεανίας.

— Ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας ἐλάμβανε τὴν καλωσύνην νὰ εἶπῃ μίαν λέξιν εἰς τὸν κύριον Λεκῶν ὑπὲρ ἡμῶν . . . ἄχ! πολὺ δύσκολον πρᾶγμα δὲν ζητῶ εἰς τὴν σεβασμιότητά σας, ἀφοῦ ἔργον τις εἶνε νὰ ἀποδώσῃ τὴν λύπην καὶ νὰ φέρῃ τὴν χάριν εἰς τοὺς ἠλιθιωμένους καὶ τοὺς πάσχοντες.

— Τῶντι, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ὡς τώρα ἔαμα κάμποσους τεθλιμμένους νὰ γελάσουν καὶ νὰ λησμονήσουν τὰ βάσκανά των . . . εἰπέ μου, νῆα φίλε μου, εἰξούρις ποῖος εἶμαι;

Ὁ ὑπηρετὴς ἔσυρε φύλλον χάρτου ἐκ τοῦ θυλακίου του καὶ ἀνέγνωσε: Κύριος Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου.

— ὦ, ὁ κύριος Λεκῶν τὸ ἔγραψεν εἰς χαρτίον διὰ καθένα ἐξ ἡμῶν, διὰ νὰ μὴ λησμονήσωμεν τὸ ὄνομα . . . καθὼς ἡ σεβασμιότης σας διέταξε.

— Πιστεύεις λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, μὴ δυνάμενος νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ὅτι ὁ λόγος μου εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κυρίου σου;

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἤθελετε ζητήσει, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρετὴς μετὰ πεποιθήσεως.

— Καλὰ, τότε στείλῃ μοῦ τὸν ἐδῶ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης. — Θέλω τοῦλάχιστον νὰ ἐπωφεληθῶ τὴν τρέλλαν τῶν ἀνθρώπων τούτων διὰ μίαν καλὴν πράξιν, ἂν τοῦ ξενοδόχου μου ὁ θαυμασμός πρὸς τὴν τέχνην μου εἶνε τόσον μεγάλος, ὥστε χάριν μου νὰ ἀλλάξῃ τὰ σχέδιά του περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς του, εἶπε κατ' ἑαυτὸν, ὅταν ὁ ὑπηρετὴς ἀπῆλθε.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ ξενοδόχος παρουσιάσθη.

— Τί διατάσσει ἡ σεβασμιότης σας;

— Κύριε Λεκῶν, μὲ ἐδέχθηκες τόσον ἐξαιρετα εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σου, ὥστε σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ φέρῃς νὰ γνωρίσω καὶ τὴν οἰκογένειάν σου.

— Ποία τιμὴ, σεβασμιώτατε! ἀνέκραξεν ὁ ξενοδόχος τρέμων ὄλος ἐκ τῆς βιαίας χαρᾶς, μόνον μίαν θυγατέρα ἔχω, ἢ γυναικῶν μου ἀπέθανε πρὸ δύο ἐτῶν . . . ὦ! εἴθε νὰ ἤθελε ζῆσαι μέχρι τῆς σήμεριος ἡμέρας . . .

— Ποτὲ δὲν θὰ ἐπίστευα ὅτι ἡ τέχνη μου εἰμποροῦσε νὰ παρακλέσῃ τόσον ἐνθουσιασμόν, διανοήθη ὁ Βαρίλλης.—Καλὰ λοιπὸν, εἶπεν ἀμέσως, φέρε με νὰ ἰδῶ τὴν κόρην σου.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ κύριος Λεκῶν ἀνεφάνη ὀδηγῶν τὴν ὠραίαν Μαριάνναν, καὶ ἐπαρουσίασεν αὐτὴν δειλὴν καὶ ἐρυθριῶσαν εἰς τὸν ξένον· ἢ μελανὴ κόμη της, οἱ μαῦροι λάμποντες ὀφθαλμοί της, τὰ δροσερὰ χεῖλη καὶ ἡ ἐν γένει μελαγχροινὴ ὄψις της ἀνεδείκνυον τὴν νεανίδα πρότυπον καλλονῆς τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ὁ δὲ Βαρίλλης ἐνόησε πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ ὑπηρετὴς νὰ τὴν ἀγαπήσῃ, διότι τὸ ἴδιον ἤθελε πράξῃ καὶ αὐτὸς, ἂν ἔπαλλεν ἔτι εἰς τὰ στήθη του καρδιά εἰκοσαέτις.

Ἀπέτεινε προσηνεῖς τινὰς λέξεις πρὸς τὴν νεανίδα, ἢ ὁποία ἀπήντησε δειλῶς καὶ διὰ μονοσυλλάβων, δεικνύουσα βαθύτατον σεβασμὸν πρὸς τὸν ξένον.

— Ἡ κόρη σου εἶνε εἰς ἠλικίαν γάμου, καλὴ μου ξενοδόχε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης . . . ἐσκέφθης ἄρα γε ἀκόμη νὰ τῆς εὗρῃς κἀνὸν καλὸν νέον;

Ὁ κύριος Λεκῶν διηγήθη τότε ὅτι εἶχεν ἐκλέξει ἕνα φίλον του, τὸν οἰνέμπορον Ματιῆ, ἄνθρωπον ἀσφαλῆ καὶ μὲ χαρακτῆρα καλόν, εἰς τὸν ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν εὐτυχίαν τῆς κόρης του μὲ ὄλην τὴν ἐμπιστοσύνην.

— Πολὺ καλὰ . . . πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης λαμβάνων τὴν χεῖρα τῆς νεανίδος . . . καὶ ἡ δίκῃ σου ἢ καρδίᾳ τί λέγει, κόρη μου; παραδέχεται τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατρός σου;

Τὸ πρόσωπον τῆς Μαριάννας ἐχρωματίσθη ἀμέσως διὰ ζωηροτάτου ἐρυθρήματος. Ἐπὶ τινὰ στιγμὴν ἐφάνη τρέμουσα, ἀλλὰ ἀμέσως ἀναλαβούσα θάρρος εἶπε προσβλέπουσα μετ' ἐμπιστοσύνης τὸν Βαρίλλην·

— Ὅχι, σεβασμιώτατε, . . . ἄχ, ὄχι! . . . Ὁ κύριος Λεκῶν συνοφρυώθη καὶ ἔρριψε βλοσυρὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς κόρης του.

— Ὅχι; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης. Ἄ, καλὸν τοῦτο, ἐξηκολούθησεν, εἰς τὸν καλὸν γάμον βάσις πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀγάπη· καὶ δικτὶ δὲν ἀγαπᾷ τὸν Ματιῆ, ἠρώτησε φέρων πλησίον του τὴν νεανίδα, ὁ ὁποῖος εἶνε ἄξιος ἄνθρωπος, καθὼς λέγει ὁ πατήρ σου; . . . μήπως ἡ καρδιά σου δὲν εἶνε ἐλεύθερη, μήπως ἀγαπᾷς κἀνὸν ἄλλον;

— Ἄχ! ναι, ἐπιθύρισε ἡ Μαριάννα. Ἀστραπαὶ ὀργῆς ἐξηκοντίζοντο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κύριου Λεκῶν.

— Λοιπόν, κόρη μου, θάρρος, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ἄς μὴ μείνη μιστὴ ἡ ἐξομολόγησίς σου· ποῖος εἶνε ὁ εὐτυχής, διὰ τὸν ὁποῖον πάλαι ἡ καρδία σου;

— Ὁ Πέτρος Κόλας, ἀπεκρίθη ἡ Μαριάννα δυνατὰ τώρα καὶ μὲ φωνὴν σταθεράν.

Ὁ κύρ Λεκὼκ δὲν εἰμπόρεσε νὰ κρατηθῆ, καὶ ἀκουσίως ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός· ἀλλ' ἀμέσως ἔντρομος ὅτι τόσον προσέκρουσεν εἰς τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν ξένον τοῦ σεβασμῶν, προσέβλεψεν αὐτὸν ἐν ἀγωνίᾳ.

— Λοιπόν, φίλε μου, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς, ἤκουσες τί συμβαίνει; τί λέγεις δι' ὅλα αὐτά; ... θέλεις νὰ βιάσῃς τὴν καρδίαν τῆς κόρης σου;

— Σεβασμιώτατε, ἀνέκραξεν ὁ Λεκὼκ, ὁ Πέτρος Κόλας εἶνε ὑπηρέτης μου, νέος ἀμύπητος...

— Εἶνε ἱκανός; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης.

— Ναι, ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος, ὀλίγον διαστάζων, εἶνε τακτικός, ἱκανὸς καὶ πιστός.

— Καὶ σὺ, ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, δὲν εἶσαι ἀρκετὰ πλούσιος;

— Ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὰς ἐργασίας μου, ἀπεκρίθη ὑπερηφάνως ὁ ξενοδόχος, καὶ ἂν δὲν εἶμαι πολὺ πλούσιος, εἶμαι ὅμως εὐχαριστημένος μὲ ὅ,τι ἔχω.

— Καὶ πιστεύεις, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, οὐτινος ἡ τρυφερὰ καὶ εὐαίσθητος καρδία ἠσθάνθη ζωνοροτάτην συμπάθειαν πρὸς τὴν πρὸ αὐτοῦ ἱερευτικῶς ἱσταμένην νεάνιδα, πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς θὰ εὐλογῆσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον τὰς ἐργασίας σου, ἐὰν χάριν τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν χρειάζεσαι περισσώτερον, ἤθελες κάμει τὴν κόρην σου δυστυχῆ;

Ἡ ὄρμη τῶν ἀγαθῶν τοῦ αἰσθημάτων παρέσυσεν αὐτὸν ἐπὶ μᾶλλον μετὰ σοβαρότητος καὶ πειθοῦς ὠμίλησε περὶ τῆς ματαιότητος τῶν γηϊνῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ τῆς σκληρότητος τῶν πατέρων ἐκείνων, οἵτινες τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων τῶν θυσιάζουσιν εἰς τὸν ἀπείσιον Μαρμωνᾶν· ταῦτα δὲ μετὰ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, διότι δι' αὐτὸν πράγματι μικρὰν εἶχεν ἀξίαν τὸ χρῆμα ἐν τῇ εὐθύμῳ, ἐλαφρῶ καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ αἰσθηματος διαπομένη ζωῇ τοῦ καλλιτέχνου, ἣν διήρχειτο.

Ἡ Μαριάννα τὸν ἤκουε μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας ἐξ ἀγαλλιάσεως, ὁ δὲ κύρ Λεκὼκ εἶχε τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην πρὸς τὸ στῆθος καὶ ἔτρεμεν ἐν βαθεῖα συγκινήσει.

— Καὶ ἡ σεβασμιότης σου θὰ μὲ ἐσυμβούλευεν, ἠρώτησε τέλος ἀφοῦ ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε τὴν παραίνεσίν του, ἡ σεβασμιότης σου θὰ μὲ διέτασσε νὰ δώσω τὴν κόρην μου εἰς αὐτὸν τῆς τὸν Πέτρον Κόλαν; . . . ὁ ὁποῖος τῶντι εἶνε καλὸς καὶ τίμος νέος, καὶ ὠφέλησεν ἕως τώρα ἀρκετὰ τὸ κατὰστημά μου, διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀγαπῶ, προσέθηκε.

— Ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος σὲ τὸ διατάσσει, εἶπεν ὁ

Βαρίλλης μετὰ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, καὶ αὐτὸς σοῦ δμιλεῖ τώρα διὰ τοῦ στόματός μου.

Ἄντι οἰκισθῆποτε ἀπκνήσεως ὁ Λεκὼκ ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐκάλεσε τὸν Πέτρον Κόλαν, ὁ ὁποῖος ἴστατο ὀπισθεν παρακονεῶν.

— Ἡ σεβασμιότης του, εἶπεν ὁ ξενοδόχος ἀναπνέων ἐλευθέρως, ὠμίλησε διὰ σέ, . . . τίποτε δὲν ἔμεινε μυστικόν... ἡ Μαριάννα ὠμολόγησε τὴν ἀγάπην τῆς πρὸς σέ· Πέτρε Κόλλα, πάρε την . . . Διατί δὲν μὲ τὸ ἐλέγετε προτύτερα;

Ὁ ἀγαθὸς ξενοδόχος εἶχε συγκινηθῆ, ἡ εὐτυχία τῆς κόρης του ἐφαίνετο ὅτι τὸν ἔκαμνε καὶ αὐτὸν εὐτυχῆ, καὶ δάκρυα ἔρρεον διὰ τῶν τρογγύλων παρειῶν του.

Ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαριάννα ἦσαν ὡς συγχυσμένοι ἐκ τῆς χαρᾶς, ἔπειτα δὲ αἴφνης ὡς συνελθόντες ἔδραμον πρὸς τὸν Βαρίλλην καὶ ἠσπάσθησαν τὰς χεῖράς του.

Ἄλλ' οὗτος ἀπέσπυρεν αὐτὰς βιαίως καὶ ὀπισθοχώρησε.

— Ὁχι δὰ, ὄχι . . . ἀνέκραξεν, αὐτὸ δὲν ἀρμόζει εἰς ἐμὲ, λησμονεῖτε ποῖος εἶμαι.

Ὁ κύρ Λεκὼκ ἔνευσεν εἰς ἀμφοτέρους ὡς θέλων νὰ ἀναγκαιώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ κινήματος ἀναρμόστου . . . οἱ νέοι ἀπεσύρθησαν αἰσχυρόμενοι, ἀλλ' εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔλαμπε ζωνορὰ ἡ πρὸς τὸν εὐεργέτην τῶν εὐγνωμοσύνη.

— Τὸ παραμῦθι λαμβάνει καλὸν τέλος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίλλης, ἀλλὰ καιρὸς εἶνε νὰ τελειώσωμεν, ὅπως μὴ ἐπέβη ἡ ἀποκάλυψις καὶ ἀπογοήτευσίς.—Πότε ἀναχωρεῖ τὸ λεωφορεῖόν διὰ τὰ Παρίσια; ἠρώτησε τὸν ξενοδόχον.

— Μετὰ μίαν ὥραν, ἀπεκρίθη οὗτος, ἀλλὰ, τί λοιπόν, ἡ σεβασμιότης σας θέλει νὰ μᾶς ἀφήσῃ τόσον ἐγγύγορα;

— Εἶνε ἀνάγκη . . . μὲ προσκαλεῖ τὸ καθῆκόν μου, ἀπεκρίθη ὁ Βαρίλλης.

— Καὶ τὸ γεῦμα, τὸ ὁποῖον ἠτοίμασα; εἶπε τεθυμμένος ὁ ξενοδόχος . . . ἡ σεβασμιότης σας θὰ λάβῃ κακὴν ἰδέαν διὰ τὸ ξενοδοχεῖόν μου ἀπὸ τὸ χθεσινὸν δεῖπνον, τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπροσφέραμεν ἀπροπαρκασεύσαστοι.

— Τὸ γεῦμα, σᾶς παρακαλῶ, νὰ τὸ μεταχειρισθῆτε διὰ νὰ εορτάσετε τοὺς ἀρραβῶνας τῶν νέων, ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ εορτάσετε καὶ τοὺς γάμους.

— Εἰς τέσσαρας ἑβδομάδας, σεβασμιώτατε, ἀνέκραξεν ὁ ξενοδόχος, τὰς καλὰς ὑποθέσεις πρέπει τις νὰ τελειώσῃ ἐγγύγορα καὶ χωρὶς νὰ διαστάξῃ. . . τί ἔχομεν νὰ περιμένωμεν; . . . Ὁ Πέτρος Κόλας θὰ γείνη σύντροφός μου εἰς τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀργότερα θὰ πάρῃ τὴν θέσιν μου ὅταν ἐγὼ γηράσω.

Νῦν αἱ περιποιηθεῖς τῶν δύο εὐτυχῶν νέων ἐστράφησαν πρὸς τὸν ξενοδόχον, ἀλλ' αὐτὸς ἀπέκρουσεν αὐτὰς δείξας διὰ τοῦ βλέμματός του τὸν ξένον.

— Ἡ σεβασμιότης σας ἔχει ἀνάγκην νὰ ἀναπαυθῆ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως, εἶπεν, ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται . . . εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ τὸ λεωφορεῖον . . . ποῖος ἐξευτελισμός! . . . εἰς ποῖους καιροὺς ζῶμεν! προσέθηκε μετὰ βαθέως στεναγμοῦ.

Ἐποκλιθέντες δὲ ὅλοι βαθέως πρὸ τοῦ Βαρίλλης, ἀπῆλθον τοῦ δωματίου, ἀφήσαντες αὐτὸν μόνον.

Μετὰ μίαν ὥραν παρουσιάσθη πάλιν ὁ ξενοδόχος καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι καιρὸς ἦτο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῶν λεωφορείων, ὅτι τὸ ὄχημα τοῦ ξενοδοχείου ἦτο ἔτοιμον πρὸς τοῦτο, καὶ ὅτι παρεκάλει μετὰ τῆς κόρης του καὶ τοῦ γαμβροῦ του νὰ τοῖς παραχωρήσῃ τὴν τιμὴν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν.

— Ὁχι δὰ, ὄχι . . . εἶπεν ὁ Βαρίλλης ἀρνούμενος. . . τὸ τοιοῦτον θὰ εἰκίνει τὴν περιέργειαν τοῦ κόσμου καὶ εἰμποροῦσε νὰ μὲ φέρῃ εἰς δύσκολον θέσιν.

— Ὅπως διατάσσει ἡ σεβασμιότης σας, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος ὑποκλιόμενος καὶ δεικνύων ὅτι ἐνόησε . . . ἀλλὰ ὁ Πέτρος Κόλας πρέπει νὰ σᾶς συνοδεύσῃ . . . οὔτε ἀφίνει νὰ λάβῃ ἄλλος τὴν τιμὴν αὐτήν.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης . . . ἀλλὰ εἶνε καιρὸς . . . ἄς πηγαινόμεν.

Εἰς τὸν προθάλαμον περιέμενον ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαριάννα, ὀπισθεν δ' αὐτῶν ἴστατο ὅλοι οἱ ὑπηρέται τοῦ ξενοδοχείου.

Τότε ὁ κύρ Λεκὼκ λαμβάνων ὕφος ἐπίσημον ἠρώτησεν·

— Ἡ σεβασμιότης σας ἔμεινε εὐχαριστημένη κατὰ τὴν διαμονὴν τῆς εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου;

— Περισσότερον εὐχαριστημένος ἦτον ἀδύνατον νὰ μείνω.

— Τότε ἄς ἐπιτρέψῃ ἡ σεβασμιότης σας, ἐξηκολούθησεν ὁ ξενοδόχος μετὰ δισταγμοῦ, νὰ ἐκφράσω μίαν τολμηρὰν παράκλησιν . . . εἶνε πολὺ ὅ,τι ζητῶ . . . ἀλλ' ὅμως ὀλίγον διὰ τὸν ἀνεξάντλητον θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον ἡ σεβασμιότης σας ἔχει εἰς χεῖρας . . .

Ὁ Βαρίλλης ἔτρεψε. Τὸ φάσμα τοῦ λογαριασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς εἶχε λησμονήσει, παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὴν φαντασίαν του.

— Λοιπόν, τί ἐπιθυμεῖτε; ἠρώτησεν.

— Ὁ, σεβασμιώτατε, ἐρώνησεν ὁ κύρ Λεκὼκ, ζητῶ γονυκλιτῶς δι' ἐμὲ καὶ τοὺς ἰδικούς μου . . . δι' ὅλον μου τὸ ξενοδοχεῖον τὴν . . . εὐλογίαν σας.

Ὁ Βαρίλλης συνεκρατήθη. Παρ' ὀλίγον ἐξερρήγνυτο εἰς γέλωτα ἀκούσας τὴν παράδοξον αἰτησίαν· ἀλλ' ἀμέσως ἐκυρίευσεν αὐτὸν ἀλλόκοτός τις συγκίνησις ἅμα ἀντίκρουσε τὰ ἱερευτικὰ βλέμματα τῆς ὠραίας Μαριάννας καὶ εἶδε τὰς χεῖρας τεινομένας πρὸς αὐτὸν ἱερευτικῶς.

Ἐψωσε τὴν χεῖρα.

Πάντες δὲ ἔκλιναν γόνυ.

— Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου εἶνε ἐφ' ὑμᾶς, ἐφώνησε συγκινημένος ὁ Βαρίλλης, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ εἶνε πάντοτε πρὸς ὑμᾶς ἰλαρὰ, ὡς ἡ ἰδική μου πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἔρχονται πρὸς με, ἵνα ἐπιλάβωνται τῶν μεριμνῶν τῶν καὶ τὰς καρδίας αὐτῶν ἀνακουφίσωσιν ἀπὸ πάσης θλίψεως.

Ἐπειτα διηυθύνθη πρὸς τὸ ἀναμένον ὄχημα, ὁ Πέτρος Κόλας συνάδευσε αὐτὸν καὶ ἐκάθησε μετὰ σεβασμοῦ ἐπὶ τῆς ὀπισθεν θέσεως, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔμενον γονυπετεῖς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὠραίας Μαριάννας πλήρεις εὐγνωμοσύνης παρηκολούθουν τὸν ἀναχωροῦντα.

Ὁ Βαρίλλης ἀφίκετο εἰς Παρίσιους. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἐνεφανίσθη πάλιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ζωνορῶς ἐπευφημοῦντος τοῦ πλήθους.

Ἐν τῷ θεάτρῳ εὐρίσκετο καὶ ὁ Ναπολέων, ὅστις κατὰ τὸ πρῶτον διάλειμμα προσεκάλεσε τὸν εὐνοούμενόν του, ἐχαίρειται αὐτὸν φιλικῶτα καὶ τὸν ἠρώτησε πῶς ἐτακτοποιήσε τὰς ὑποθέσεις του καὶ πῶς ἐπέρασεν εἰς τὸ ταξεῖδι του.

Ὁ Βαρίλλης, οὐτινος τὸ πνεῦμα ὀλόκληρον κατέειχεν ἐπὶ ἡ παράδοξος δεξιότης ἡ γενομένη αὐτῷ εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης» ἐν Λυῶν, διηγήθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὰ συμβάντα αὐτῷ, καὶ πῶς ἐπωφελήθη τὴν παράδοξον πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν τοῦ ξενοδόχου, ὅπως κάμῃ εὐτυχῆς τοὺς δύο νέους. Θέλων δὲ νὰ διασκεδάσῃ τὸν αὐτοκράτορα διηγήθη προσέτι καὶ τὴν παράκλησιν τοῦ ξενοδόχου, ἐξαιτουμένου τὴν εὐλογίαν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ξενοδοχείου του, προσθέσας ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς θεατὰς, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖ ἐγέλων διὰ τὰς κομικὰς παραστάσεις του, οὐδεὶς βελίως θὰ ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀποδίδουσι τόσην ἀξίαν εἰς τὴν εὐλογίαν ἐνὸς γελωτοποιοῦ.

— Ἡ εὐλογία ἐνὸς καλοῦ ἀνθρώπου φέρει πάντοτε καλὴν καὶ εὐτυχίαν, εἶπε σοβαρῶς ὁ Ναπολέων· ἀλλὰ, ἐξηκολούθησε, κινῶν τὴν κεφαλὴν, ἡ ὑπόθεσις αὐτῆ εἶνε πολὺ παράδοξος, κατὰ πρέπει νὰ κρύπτεται ἐδῶ.

Προσκαλέσας δὲ τὸν ὑπασπιστὴν του,

— Εἶνε ἐδῶ ὁ δούξ τοῦ Ὁτράντου; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, Μεγαλειώτατε.

— Εἰπέτε τον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

Ὁ Φουκὲ, ὁ ἰδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τῆς θαυμασίας ἐκείνης πανδαήμονος μυστικῆς ἀστυνομίας, ἥτις περιέβαλλεν ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν διὰ τοῦ ἀφανοῦς μὲν, ἀλλὰ τόσον δυνατοῦ αὐτῆς μίτου, παρουσιάσθη εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ αὐτοκράτορος.

— Διηγήσου εἰς τὸν δούκα τὴν ἱστορίαν σου, διέταξεν ὁ Ναπολέων τὸν Βαρίλλην.

— Εἰς ἐκτῶ ἡμέρας θέλω νὰ ἔχω τὴν ἐξήγησιν ὅλου τοῦ συμβάντος, εἶπε πρὸς τὸν Φουκὲ, ὅτε ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε, —τώρα πήγαινε εἰς τὴν

σκηνήν, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν κωμικὸν, διότι τὸ κοινὸν ἤρξισε νὰ ἀνυπομονῇ.

Μετὰ οὐκ ἴσως ἡμέρας ὁ Βαρίλλης προσεκλήθη εἰς τὰ ἀνάκτορα.

— Ἐγὼ τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ἱστορίας σου εἰς Λυών, εἶπεν ὁ Ναπολέων μειδιῶν, ὅτε δὲ γελοιοποιῶς εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ὁ Βαρίλλης προσέδωκε τὸν αὐτοκράτορα περιμένων.

— Εἰς τὸ ταξίδι σου ἔφερες ἐρυθρὰν κουκούλαν εἰς τὴν κεφαλὴν; ἠρώτησεν ὁ Ναπολέων.

Ὁ Βαρίλλης κατένευσεν.

— Καὶ μακρὸν σκοτεινοῦ χρώματος ἐπανωφόρι;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Λοιπὸν... ὁ καλὸς ἐκείνος κύρ Λεκόκ σὲ ἐξέλαβεν ὡς ἕνα ἀπὸ τῶν ἀπειθεῖς μας ἐκείνους κυρίους καρδιναλίους, τοὺς ὁποίους ἐδίωξα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν καὶ τοὺς κρατῶ περιωρισμένους εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ὁ Βαρίλλης προσέδωκε τὸν αὐτοκράτορα ἐκπληκτος, καὶ ἐπληξεν διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀρκετὰ νόστιμον, εἶπεν ὁ Ναπολέων, καὶ δὲν ἀξίζει νὰ τὸ ἀποκαλύψωμεν ἄς ἀφήσωμεν τὸν εὐσεβῆ ζηνόδογον καὶ τὴν ὠραίαν Μαριάνναν νὰ πιστεύουν ὅτι ἔλαβον τὴν εὐλογίαν ἀπὸ πραγματικῶν σεβασμιωτάτων καὶ διὰ νὰ τοὺς εἶνε ἀκόμη προσφιλεστέρα ἢ ἀνάμνησις σου, πρέπει νὰ κάμῃς ἐν δῶρον γαμήλιον εἰς τὴν νύμφην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδώκες τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ λαβὼν ἀπὸ τῆς τραπέζης μικρὰν θήκην ἤνοιξεν αὐτήν.

Μετὰ κραυγῆς θαυμασμοῦ παρετήρησεν ὁ Βαρίλλης πολυτελὲς κόσμημα φέρων λαμπροὺς ἀδάμαντας.

Ὁ Ναπολέων ἔτεινεν εἰς τὸν ἠθοποιὸν φύλλον χάριτος.

— Γράψε, εἶπεν.

Ὁ Βαρίλλης ἔλαβε τὸν κάλαμον.

«Τῆ ὠραία Μαριάννα, ὑπηγόρευσεν ὁ αὐτοκράτωρ, δείγμα εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν προσεσχθεῖσάν μοι φιλοξενίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της. Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου εἴη ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν σύζυγόν σου».

Ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε.

— Τώρα ὑπόγραψε: Β. Κ.

— Εἰμπορὸς νὰ ζητήσω ἐξήγησιν ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητάς σας;

— *Βαρίλλης Κομικός*, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ, ... ἀλλὰ, προσέθηκε μετὰ λεπτοῦ μειδιάματος, εἰμπορεῖ τις, ἂν θέλῃ, νὰ θεωρήσῃ τὸ Β ὡς τὸ ἀρχικὸν γράμμα ὀνόματος μυστικοῦ τηρουμένου, καὶ τὸ Κ εἰμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ὡς σημαῖνον *Καρδιάλιος*.

Γελῶν ἔγραψε τὰ γράμματα ὁ Βαρίλλης εἰς τὸ τέλος τοῦ φύλλου, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἔκλεισε τὴν

θήκην ἵνα ἀποστείλῃ αὐτὴν διὰ τινος πράκτορος τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας εἰς τὴν κόρην τοῦ κύρ Λεκόκ.

— Εἰξεύρετε, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς καὶ μελαγχολικῶς, ὅτι με ἐξηγάγετε ἀπάτης, ἢ ὁποῖα ἐκολάκευε πολὺ τὴν φιλαυτίαν μου;

— Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

— Εἶχα πιστεύσει, εἶπε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Βαρίλλης, ὅτι καὶ ὁ ἠθοποιὸς εἰμπορεῖ διὰ τῆς τέχνης του νὰ ἀποκτήσῃ τόσον σεβασμὸν, ὥστε νὰ δύναται νὰ προσεγγίτῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἄλλους... ἀλλὰ ἦτον ἀπάτη τῆς φαντασίας μου.

— Θεωρεῖς λοιπὸν διὰ τίποτε τὸ ὅτι κάμνεις ἐμὲ νὰ γελῶ—ἐμὲ, πρὸ τοῦ ὁποῖου ὁ κόσμος τρέμει; εἶπεν ὁ Ναπολέων ὑπερηφάνως.

— Ἄ! συγγνώμην, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα τοῦ αὐτοκράτορος.

Εἰς τὸ «Ἐσνοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης» τὸ πολυτελὲς κόσμημα, τὸ ὁποῖον διεβιβάσθη διὰ τόσον μυστηριώδους τρόπου, διήγειρεν ἀπερίγραπτον χαρὰν, οἱ λαμπροὶ ἀδάμαντες ἐκόσμησαν τὴν εὐτυχή νύμφην κατὰ τὴν τελευτὴν τῶν γάμων της, ἀλλὰ δὲν ἔλαμπον ζωνρότερον τῶν ὀφθαλμῶν της· ὁ κύρ Λεκόκ διέτρεξε τὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων τῶν καρδιναλίων, καὶ πολλὰς ἔκαμεν υποθέσεις, τίς νὰ ἦτο ὁ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενηθεὶς ἐξ ὄλων, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ἤρχιζεν ἀπὸ Β, — ἀλλ' οἱ νεόνυμφοι περιέλαβον τὸν αἴτιον τῆς εὐτυχίας τῶν εἰς τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην προσευχῆν τῶν, χωρὶς νὰ πολυπραγμανώσῃ διὰ τὸ ὄνομά του, ἢ εὐτυχία τῶν διέμενεν ἀδιατάρακτος, τὸν δὲ εὐθυμον, γαλήνιον καὶ εἰρηνικὸν βίον τῶν συνώδευς πάντοτε ἡ εὐλογία τοῦ γελοιοποιοῦ.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ].

ΙΑΠΩΝΩΝ ΕΞΕΙΣ

Ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς τῶν οἰκιῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ εἶνε ἐτι εἰς ἄκρον ἀπλοῦς καὶ ἀρχαῖος, μ' ἕλας τὰς βελτιώσεις καὶ τελειοποιήσεις, ἃς ὁ πολιτισμὸς ὁσημέραι εἰσάγει εἰς τὸν βίον. Συνήθως ἡ οἰκία συνίσταται μόνον ἐκ στέγης στηριζομένης ἐπὶ στύλων, διανομὴ δὲ καὶ διαχωρῆσις τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῆς διὰ τοίχων οὐδέποτε γίνεται, ἀλλὰ μόνον ἐλαφρὰ κιγκλιδώματα χωρίζουσι τὰ δωμάτια, ἀφ' ὧν ἐντελῶς ἐλλείπουσι τὰ ἐπιπλα. Ἄντ' αὐτῶν δὲ βλέπει τις πανταχοῦ μέγα ὄρει-χάλκινον κάτοπτρον σχήματος στρογγύλου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, στηριζόμενον ἐπὶ ἐνὸς ποδῆς, οὐτινος τὸ μὲν ἐμπροσθεν εἶνε κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἦτον κοῖλον, ἢ δὲ ὀπισθεν ἐπιφάνεια κοσμεῖται διὰ λεπτῶν καὶ χαριέντων ἀναγλύφων. Τὸ κάτοπτρον τοῦτο εἶνε τὸ κυριώτερον καὶ λαμπρότερον τῆς ἰαπωνικῆς οἰκίας ἐπιπλον, οὐχὶ τόσον διότι εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τὰς Ἰαπωνίδας διὰ τὴν λίαν

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ.

Ἐπιπρόσθετος προσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκλείπτει χρήματα ἀπὸ τὸ θυλάκιον τοῦ ἐπενδύτου τοῦ κυρίου του.

Ὁ κύριος. — Εἶνε κάμποσαις ἡμέραις ὅπου παρετήρησα, ὅταν τὸ πρῶτ' ἐφοροῦσα τὸ γελέκο μου, ὅτι ἀπὸ τὴν τσέπη μου ἔλειπεν χρήματα, καὶ πρὸ πάντων φράγκα ἀργυρᾶ καὶ μισὰ φράγκα.

Ὁ ἐπιπρόσθετος ἀθορομήτως καὶ ἀφελῶς. — Ὁ κύριε ἀστυνόμω, ἐγὼ ποτὲ δὲν τὰ ἐδιάλεγα!

* *

Εἰς δημοτικὸν σχολεῖον.

Ὁ δάσκαλος. — Ὅταν ἀπὸ μίαν μονάδα ἀφαιρέσῃτε τέσσαρα τέταρτα, τί μένει ὑπόλοιπον; Οὐδενίᾳ ἀπάντησις.

— Προσέξτε καλὰ νὰ μὲ ἐννοήσετε· ἐὰν κόψετε ἕνα καρπούζι εἰς τέσσαρα κομμάτια, καὶ τὰ φάτε καὶ τὰ τέσσαρα, τί θὰ μείνῃ;..

Οἱ μαθηταὶ ὄλοι μιᾶ φωνῇ:

— Οἱ σπόροι, δάσκαλε!...

* *

Ἡ Κυρία Μ * * εἶνε γυνὴ τῶντι εὐφυῆς, καὶ οὔτε προσπαθεὶ καθόλου νὰ κρύψῃ τὰ σαραντὰ δύο της ἔτη, ὅπως ἄλλαι πράττουσι συνήθως.

Πρὸ τινος ἠδυλόγος τις ἀπετόλμησε νὰ ἐκφράσῃ φιλοφρόνημά τι διὰ τοὺς ὀφθαλμούς της, οἱ ὁποῖοι πρᾶγματι εἶνε ὠραϊότατοι ἀκόμη.

— Ἄ, φίλε μου, λέγει ἡ κυρία, ... δὲν ἀξίζει κἂν τὸν κόπον νὰ δουλοῦμεν δι' αὐτούς... Ὅχι μόνον ἐπέρασαν τὴν ἡλικίαν τῶν ἐπιθέσεων, ἀλλ' εὐρίσκονται εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὑπάρχει ἡ μεγαλιτέρα ἀνάγκη ὑπερασπίσεως.

ΑΛΠΘΕΙΑΙ

* * Δὲν τολμῶμεν νὰ τείνωμεν χεῖρα ἐπαίτου πρὸς τοὺς διαβάτας, διότι μᾶς ἀναγκαιτίζει ἀπὸ τῆς πράξεως ταύτης ἡ ὑπερηφάνεια· δὲν ἔχομεν δ' οὐδὲ τόλμην ἀρκετὴν διὰ νὰ τοὺς γυμνώσωμεν προτεινόντες εἰς αὐτοὺς τὸ πυροβόλον. Διὰ νὰ προμηθευθῶμεν λοιπὸν ὀλίγα χρήματα μεθ' ὀλιγώτερον ἐξευτελισμὸν καὶ ὀλιγώτερον κίνδυνον, δαμνίζομεθα. Τοῦτο εἶνε ὁ μέσος ὅρος μεταξὺ κλοπῆς καὶ ἐπαπειθείας.

* * Ἡ κολακεία εἶνε κίβδηλον νόμισμα, εἰς τὸ ὁποῖον δίδει ἀξίαν μόνον ἡ ματαιότης ἡμῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πολλάκις ἠκούσθη ὅτι κύνες ἐδιδάχθησαν νὰ ἐκτελῶσι διαφόρους ἐργασίας, οἷον νὰ φέρωσι κάνιστρα, ἐφημερίδας κτλ. ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ κλέπτωσιν.

Τελευταῖον ἐν Παρισίοις ἐργάτις τις, Κ² Δελακρά, ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦτο. Αὐτὴ ἐδίδαξε

περίτεχον διευθέτησιν τῆς κόμης αὐτῶν καὶ τὸν χρωματισμὸν τοῦ προσώπου, ὅσον διότι, κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ θεωρεῖται ὡς «ἡ φυγὴ τῆς γυναικὸς», καθὼς τὸ ξίφος θεωρεῖται ὡς ἔμβλημα τῆς θεότητος.

Μεταξὺ τῆς προικὸς νυμφευομένης νεάνιδος ἀνάγκη ὑπάρχει νὰ εὐρίσκωνται πάντοτε δύο τοῦλάχιστον κάτοπτρα. Εἰς αὐτὰ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μικάδου, ὅπου αἱ κυραὶ κατ' ἀρχαῖον ἔθος διασκευάζουσι τὴν κόμην εἰς μίαν ἀπλὴν πλεξίδα ὀπισθεν κρεμαμένην, εἰς τοὺς ἰαπωνικοὺς ναοὺς, τὸ κάτοπτρον κατέχει τὴν διαπρεπεστέραν θέσιν, οἱ δὲ τοῦ μέλλοντος ἐξηγηταὶ μαντεύονται οὐχὶ ἐκ τῶν γραμμῶν τῆς χειρὸς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν τῷ κάτοπτρῳ εἰκόνας. Πόθεν ἡ τόσῳ σπουδαία σημασία ἢ ἀπονεμομένη εἰς τὸ σκεῦος τοῦτο; Ἡ ἐξήγησις τούτου εὐρίσκεται ἐν τινι παραδόσει ἀναγομένη εἰς τοὺς μυθικοὺς χρόνους τῆς Ἰαπωνικῆς ἱστορίας.

Ἡ παράδοσις αὕτη δὲν στερεῖται ποιητικῆς τινος χάριτος, καὶ ἀξίζει νὰ τὴν ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα. Λέγεται δηλ. ὅτι, ὅτε θεοὶ μόνον ἐτι κατῴκουν τὴν γῆν, ἡμέραν τινὰ ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης τοσοῦτον κατετρόμαξε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Σελήνην, καὶ τόσον ἔπαθε ἐκ τοῦ τρόμου αὐτῆς ἡ θεὰ, ὥστε χολωθεῖσα σφόδρα ἀπεσύρθη εἰς τι σπήλαιον, ἐνθα διέμενεν. Οἱ θεοὶ, λυπούμενοι ἐπὶ τούτῳ, ἐβουλεύοντο πῶς νὰ ἐξαγάγωσιν αὐτὴν ἐκεῖθεν, ὅτε ὁ μάλλον ἐξ αὐτῶν πανούργος καὶ φιλάρεσκος εἶπεν ὅτι πρὸς ἐξίλεωσιν τῆς θεᾶς πρέπει νὰ κατασκευάσωσιν εἰκόνα αὐτῆς ἀπεικονίζουσαν αὐτὴν ὠραιότεραν ἢ ὅσα πρᾶγματι ἦτο. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἀπεδέχθησαν ἄσμενοι οἱ θεοὶ, ἀμέσως δ' ὁ Ἡρακλῆς κατασκεύασε κάτοπτρον ἐν σχήματι Σελήνης. Τοῦτο ἐκομίσθη πρὸς αὐτήν, ἢ τις μὴ δυναμένη νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ παρατηρήσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, οὕτω δὲ δεσμευθεῖσα, καθ' ἣν χρόνον ἦτο βεβουλισμένη εἰς θεωρίαν τῆς εἰκόνας της, δι' ἀχρῖνου σχοινοῦ, ἀπήχθη ἐκεῖθεν.

Κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Ἰαπώνων ἢ Σελήνης, ἰδοῦσα ὅτι ὁ θετὸς αὐτῆς ἔγγονος, ὁ πάππος τοῦ πρώτου τῆς Ἰαπωνίας βασιλέως, ὑπέταξε τὸν κόσμον ὀλόκληρον, ἐδώρησεν αὐτῷ τρία πρᾶγματα, ἦτοι ἕνα λίθον πολύτιμον ὡς σύμβολον τοῦ γυναικεῖου πνεύματος, ἕν ξίφος ὡς ἔμβλημα τῆς δυνάμεως καὶ ἀνδρείας, καὶ ἕν κάτοπτρον ὡς ἀπεικόνισμα τῆς ψυχῆς της. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐγχειρίζουσα εἶπεν αὐτῷ: «Εἰς τὸ κάτοπτρον τοῦτο παρατῆρεῖ ὡς εἰς τὴν ψυχὴν μου, διατῆρεῖ αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ τίμα αὐτὸ ὡς ἤθελες τιμᾶ καὶ ἐμὲ αὐτήν».

Αἱ κατὰ τὸ 1879 συμβῆσαι γεννήσεις ἐν Παρισίοις ἀνέρχονται εἰς 41,674, ἐκ δὲ τῶν γεννηθέντων 14,655 εἰσὶ νόθα. Οἱ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος γενόμενοι γάμοι εἶνε 18,906.

τὸν κύνα τῆς νὰ κλέπτη κρέας ἐκ τῶν κρεοπωλείων.

Ὁ κ. Πήγης, κρεοπώλης τῆς ὁδοῦ Δαγερ, παρετήρησε συνεχῶς ὅτι τεμάχια κρέατος μεγάλης ἀξίας ἔλλειπον ἐκ τῆς κρεομάθρας, ἐκαυχόμην δὲ νὰ συλλάβῃ τὸν κλέπτην, ὅτε ἡμέραν τινὰ παρετήρησε κύνα ἱκανῶς βρωμαλέον, ὅστις, ἐπωφελοῦμενος τὴν στιγμήν καθ' ἣν οὐδεὶς ἔβλεπε πρὸς τὸ μέρος του, ἤρπασε τεμάχιον κρέατος ἀξίας 10 φράγκων καὶ ὄχαστο ἀπιών. Ὁ κρεοπώλης ἠκολούθησε τὸν κύνα μέχρι τῆς οἰκίας, εἰς ἣν ἐκρύβη, καὶ παρέμεινεν ἔξω ὀλίγα λεπτὰ ἐν τῇ ὁδῷ, εἶτα δὲ εἰσελθὼν εὔρε τὴν κ. Δελακροὰ κόπτουσαν τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος. Τὸ ἐγκλημα συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ἐνώπιον δὲ τῆς ἀστυνομίας ἡ κυρία αὕτη ὡμολόγησεν ὅτι ὁ κύων τῆς ἀπὸ τινος χρόνου εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα!

Πρὸ μηνὸς περίπου ὁ ἐν Βιέννῃ διάσημος ἰατρός Billroth ἐξετέλεσε θαυμασίαν ἐγχείρησιν. Γυνὴ τις ἡλικίας τεσσαράκοντα τριῶν ἐτῶν προσβεβλημένη ὑπὸ καρκίνου τοῦ στομάχου μετὰ μεγάλης συστολῆς τοῦ π.λωροῦ, ἧς ἡ κατάστασις ἐθεωρεῖτο ἀπηλπισμένη, ἐσώθη διὰ τῆς ἀποκοπῆς τοῦ προσβεβλημένου μέρους. Ὁ ἐμπειρότατος χειρουργός, ἀνοίξας τὸ ὑπογάστριον τῆς πασχούσης κατὰ μῆκος τῆς κυρτότητος τοῦ στομάχου, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κοιλότητος τὸ προσβεβλημένον ὄργανον.

Ἡ ὁπῆ τοῦ στομάχου εἶχε τοιαύτην ἐκσάρκωσιν καὶ ἦτο τόσον συνεσταλμένη, ὥστε μόλις ἦτο δυνατόν νὰ εἰσαχθῆ εἰς αὐτὸν μολυβδογραφίς.

Ὁ Billroth ἔκοψεν ὀλόκληρον τὸ ἐφθαρμένον μέρος, ὅπερ εἶχε 14 ὑφεικτομέτρων περιφέρειαν· οὕτω ὁ στόμαχος ἐσυμκρύνθη καὶ ἐχωρίσθη εἰς δύο τεμάχια, τὸ ἐν μεγαλύτερον τοῦ ἄλλου, ἅτινα ἀκολούθως συνεβάρησαν διὰ κλωστῆς μεταξωτῆς, γενομένων πλειοτέρων τῶν πενήκοντα βραβῶν ἐπὶ τοῦ στομάχου. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν μόνον ἡβδομάδων ἡ τὴν ἐγχείρησιν ὑποστᾶσα γυνὴ εὐρίσκειτο εἰς οὕτως εὐχάριστον κατάστασιν, ὥστε ἠδύνατο νὰ χωνεύῃ χωρὶς κόπον κρέας καὶ οἶνον, μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ἠλπίζετο ὅτι ἤθελεν ἀναλάβει ἐντελῶς.

Ἡ λαμπρὰ ἐπιτυχία ἐγχειρήσεως οὕτως ἀκροσφαλοῦς παρήγαγε βραβεῖαν αἰσθητικὴν εἰς τὸν ἰατρικὸν κόσμον.

— Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος λαμβάνουσα ἀφορμὴν βιενναῖα τις ἐφημερὶς διηγᾷται νόστιμόν τι ἀνέκδοτον τοῦ δόκτορος Billroth.

Ὁ ἰατρός οὗτος φαίνεται ὅτι εἶνε εἰς ἄκρον ἀφρημένος.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐν Βιέννῃ ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ πρὸ δεκάπέντε ἐτῶν, ὁ νέος ἰατρός ἐπρομηθεύθη καὶ αὐτὸς, ὡς οἱ πλείστοι τῶν συναδέλφων του, μικρὰν πλάκα, ἐφ' ἧς ἐπέγραψε τὰς λέξεις: Nicht zu Hause, ἧτοι Δὲν

εἶνε μέσα, καὶ ἦν ἀνῆρτα εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκηματός του ὡσάντις ἐξήρχετο.

Τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν ἔκαμε χρῆσιν τῆς πλακῆς, τοσοῦτον ἦτο ἀφρημένος ὅτε ἐφθασεν εἰς τὸν οἶκόν του, ὥστε ἐκλαθὼν τὴν ἐπὶ τῆς θύρας ἐπιγραφὴν ὡς ἀποτεινομένην καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον, κατέβη ὀπίσω τὴν κλίμακα ψιθυρίζων:

— «*A, δὲν εἶνε μέσα*».

Ἐν τινι συνεδριάσει τῆς Σχολῆς τῆς ἰατρικῆς ἐν Νέκ Γόρμη, γενομένη ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ δέρματος, προτήγαγον μικρὴν αἰθίωπα ἐπονομαζόμενον παιδᾶ Λεοπάρδορ. Ὁ ἐκ γενετῆς αἰθίωψ οὗτος ἤρξατο ἀπὸ τινων χρόνων λευκαινόμενος. Στίγματα λευκὰ ἐν ἀρχῇ, μεγέθους ὅσον κεφαλὴ καρρίτσας, ἀνεφάνησαν ἐπὶ τοῦ δέρματος του, ἅτινα ἀδικακῶς ἐμεγεθύνοντο. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἐταιρίας, λέγει ὁ Ἀγγελιαγράφος τῶν Ἡρωμένων Πολιτειῶν, διατείνεται, ἰδὼν τὸν Λεοπάρδορ πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὅτι οὗτος θέλει τοῦ χρόνου προϋπόντος ἀποβάλλει ἐντελῶς τὸ μέλαν χρῶμα. Ὁ Λεοπάρδορ ἔχει ἡλικίαν 11 ἐτῶν.

Ἐξ ἐκθέσεως Ἐταιρίας τινὸς τοῦ Βερολίνου ἐπὶ τῆς ἐγυμνάσεως τῶν περιστερῶν μανθάνομεν τὰς ἐξῆς περιέργους πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν τούτων. Κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμόν ἡ περιστερὰ, ἧτις ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον τῷ 1880, διέτρεξεν εἰς 5 ὥρας 27', τὴν ἀπόστασιν, ἧτις διαχωρίζει τὴν Κολωνίαν ἀπὸ τοῦ Βερολίνου, ἧτις μετρούμενη κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀριθμεῖ 474 χιλιομέτρα. Διέτρεχε λοιπὸν ἡ περιστερὰ 1445 μέτρα κατὰ λεπτόν, εἶνε δὲ ἡ πτήσις αὕτη ἡ ταχύτερα τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν.

Ἡ μακροτάτη γέφυρα τοῦ κόσμου εἶνε σημερον ἡ πρὸ τινων μηνῶν ἀποπερατωθεῖσα ἐπὶ τοῦ Βόλγα ποταμοῦ ἐν Ῥωσίᾳ, ἧς τὸ μῆκος ὑπερβαίνει τὰ 1,400 μέτρα. Εἰς κατασκευὴν αὐτῆς ἐχρημάσθησαν τρία ἔτη, ἡ δὲ ὅλη δαπάνη τοῦ ἔργου ἀνῆλθεν εἰς 4,630,000 ρουβλίων.

Εἰς ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΤΗΝ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εἰς τοὺς διατηροῦντας ἀποθήκας πετρελαίου ἢ ἄλλων εὐφλέκτων ὑλῶν συνιστῶμεν τὸν ἀκόλουθον τρόπον ἀμέσου ἀποσβέσεως πυρκαϊῶν, συμβαινουσῶν ἐξ ἀναφλέξεως τῶν τοιούτων ὑλῶν, ὃν ἀναγινώσκομεν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς γαλλικῆς Ἐταιρίας τῆς ὕγεινης: Εἰς τὰ μέρη, ἐνθα ὑπάρχουσι αἱ εὐφλέκτοι ὑλαί, τίθενται πυτιναί (μεγάλα φιάλαι) πλήρεις ὑγροῦς ἀμμωνίας, αἵτινες, ἅμα ἀρχαμέντης τῆς ἐκ τοιούτων ὑλῶν πυρκαϊᾶς, ἐκρήγνυνται ἐκ τῆς θερμότητος, ἢ θραύονται ὑπὸ τινος, τρεπομένου εἰς φυγὴν ἢ ἐκχεομένη δὲ ἀμμωνία κατασβεννύει τὴν πυρκαϊάν.